

A RIMASZOMBATI
EGYESÜLT PROT. FÖGIMNÁZIUM

LX-İK

ÉRTESITŐJE

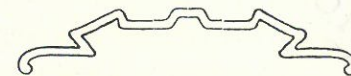
AZ 1912—1913. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

DR. VERESS SAMU

IGAZGATÓ.

RIMASZOMBAT,
NYOMATOTT RÁBELY MIKLÓS ÉS FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1913.

I.

Ferenczy István.

(Kivonat : Dr. Wallentínyi Dezső „Ferenczy István Leveli“ című tanulmányából.)

1902. június 4-én lepleztetett le Rimaszombatban a város egyik legnagyobb szülöttjének, Tompa Mihálynak Gömörvármegye közönsége által emelt emlékszobra. A nagyszabásu ünnepélyen megjelentek a tudományos és irodalmi társulatok küldöttei az ország minden részéből, hogy tiszteletet adjanak a költő-pap emlékének. Lévy József, Beöthy Zsolt, Négyessy László, Alexander Bernát, Hegedüs István, Jakab Ödön s irodalmi életünknek több más itt időző tagja kegyelettel emlékezett meg Rimaszombat másik nagy szülöttéről: Ferenczy Istvánról, kinek sirja jeltelen, az országban szanaszét levő alkotásai pedig az utókornak nemcsak feledékenységről, hanem hálátlanságáról is tanuskodnak. Szellemi életünk nagyjainak e szemrehányó megemlékezése teremtette meg a Ferenczy-kultuszt s az a mozgalom, mely e téren megindult, becsületére válik a magyar nemzetnek. Mert tettekre serkentette mindazon tényezőket, melyek hivatva voltak arra, hogy a magyar szobrászművészet első uttörő mesterének érdemeit méltányolják s művészetének és küzdelmes életének emlékeit, nagyratörő lelkének alkotásait összegyűjtve, további mintaképül állítsák annak az utókornak szeméi elé, mely az ő uttörő munkájának nyomdokain emelkedett mai magaslátára.

Dr. Wallentényi Dezső főgimnáziumi tanár ez impressziók hatása alatt vállalta magára azt a megbízást, hogy a Ferenczy kulturtörténeti jelentőséggel bíró leveleit összegyűjtse, rendezze s felvilágosító jegyzetekkel ellátva, Rimaszombat város költségén kiadja. A tanári lelkesedés és buzgóság eredménye tehát az a vaskos könyv, mely Ferenczynek összes leveleit magába foglalja s ez által egy felette érdekes és egységes képet nyújt a magyar nemzet művészi életének ébredő korszakáról, melynek törekvéseit az irodalomban Kazinczy, a politikai és társadalmi életben Széchenyi István s a művészetben Ferenczy juttatta kifejezésre.

A sajtó a leveleket azzal az elismeréssel fogadta, melyet az azokban felhalmozott adatok kulturtörténeti becsőknél fogva méltán megérdemelnek.

A dr. Wallentényi által irt bevezetésből közöljük azon részeket, melyek a mozgalom történetére vonatkoznak:

..... Hírlapi cikkek útján értesült dr. Kammerer Ernő, az akkor épülő Orsz. Szépművészeti Múzeum európai hírvigazgatója közelebről, pontosabban Ferenczynek a családnál s közelebről özv. Jánosdeák Andrásné, e lelkes nagyszonyunknál kegyelettel őrzött nagy értékű művészi és irodalmi hagyatékáról, melyet Ferenczy József, a szobrász öccse 1873.-ban bekövetkezett halálakor megőrzés végett reá bízott volt. Meg is őrizte. Kegyelettel. Hűséggel. . . .

A Kammerer finom kezében a mi elfeledett Ferenczynek ügye a legjobb kezekbe került.

1903 tavaszán özv. Jánosdeák Andrásné, szül. Káposztás Zsuzsanna — Ferenczy I. unokahúga¹⁾ — már a magyar államnak ajándékozta a szobrász egész művészi hagyatékát. Ennek ellenértékeül a vallás- és közoktatásügyi minisztérium immár:

1. berendezte az Orsz. Szépművészeti Múzeumban a külön Ferenczy-szobát;

¹⁾ Ferenczy Istvánnak, a szobrásznak néneje, Zsuzsanna férjhez ment Káposztás Istvánhoz; legidősebb gyermekük Zsuzsanna, — a Ferenczy dédelgetett „Súskó“-ja — a ma is élő Jánosdeák Andrásné. (W.)

2. megalapította a külföldre induló szobrásznövendékek számára a Ferenczy-ösztöndíjat;

3. megíratta dr. Meller Simon múzeumőrrel Ferenczynek képes életrajzát, mely egyúttal legjobb művészi és műtörténeti monografiánk e korról;

4. exhumáltatta hamvait és a Sandy Gyula tervei szerint Tóth Béla felügyelete mellett művészi ízlésű és stílszerű mauzóleumban — itt a ref. templom oldalában — méltó helyen elhelyeztette;

5. mellszobrát karrarai márványból — Stróbl Alajos, legnagyobb élő mesterünk — útmutatásai nyomán az ifjú művész: Vaszary Lászlóval „remekbe“ kifaragtatta, sőt

6. a Kammerer buzgóságából Hevessy Pál festővel megcsinálta a lehetetlent: új életre keltette, összeragasztotta, kijavította Ferenczynek legszebb alkotását, a nagy tűzvészkor össze-repedezett, a sírgödörben félszázadon át ezer darabra mállott Euridykét!¹⁾

Így virradt Rimaszombat 1909. szeptember 26.-án fejlődése, ébredése, legújabb korszakának második nagy kulturünnepére: Ferenczy István síremlékének és szobrának leleplezési szép ünnepélyére, melyet a Tompa-ünnepe szült s melyet az Orsz. Szépművészeti Múzeum igazgatója rendezett. Finomúlt ízléssel. Nagy körültekintéssel. Fényes sikerrel.

Külsőségei ugyanazok, mint a Tompa-ünnepségen. Csak mintha az érdeklődő helybeli polgárok száma megnövekedett volna!? Zászlók alatt vonultak ki a rimaszombati Polgári Olvasókör, az Iparosok és Kereskedők egyesületeinek derék tagjai. Talán a polgári önértzet növekedett meg? Avagy talán valami újabb szellem, újabb nemes érzések ébrednek e hazafias, büszke magyar keblekben. Hazánk szellemi óriásainak — országos magyar íróknak, művészeknek, tudósoknak látogatásai a vidéken — katedráinkról régóta hirdetjük, hogy nem maradhatnak hatás nélkül e minden jóra fogékony, de a multban elhanyagolt magyar polgárságra, szűkös és egyoldalú életet élő vidéki értelmiségre.

²⁾ E szobor Ferenczynek legjobb alkotása. Koporsójának fedelén fekszik a kígyó marástól haldokló nympa, aki a görög hitrege szerint a regés Orpheusznek volt a felesége. Szemet vetett rá egyszer Arisztaios, a szintén mithikus pásztoristen. Előle menekülvén, a bozótban kígyóra lép, midőn már imádott urához közel ér. Megmarja. Meghal. Ő utánna megy az alvilágba stb. Olv. Pecz. V. Ókori Lexikon II. 292.

Az ünnepély napján e sorok írója a következő hírlapi vezércikkben fejezte ki a közhangulatot:

„Ferenczy.“

Édes István bátyám, feléd száll, feléd száll
Hattyú bús énekem,
Nagy szellemed ölén tán pihenést talál
Dalt teremtő lelkem.

Oh, hadd boruljak le azon oltár előtt,
Mit te állítottál,
Melyben örök lángot — mit az ég kölcsönzött —
Honomnak szívtottál.

Így búcsúzott még élő, de már megtört, nagyratörő terveiben csalódott szobrász bátyjától a szíve szerelmében szintén csalódott, a haza jövője felett kétségbeesett unokahúga. Így borult le a legelső magyar szobrász-művész nagy szelleme előtt az irodalmunkban legelső figyelemreméltó költő: az alig huszonháromeves és már is a halál sötét gondolataival tépelődő Ferenczy Teréz. Egy elégikus, megható szép költeménnyel mutatta be utolsó áldozatát a rendületlen, a mindent feláldozó hazaszeretnek azon megszentelt oltárán, melyet a magyar képfaragás úttörője, atyamestere saját erejéből emelt a magyar szobrászművészetnek s ezzel az egyetemes magyar nemzeti művelődésnek.

Így búcsúzott, így áldozott az exaltált lelkű magyar Sappho az élet és a természet tavaszán. A nagyszécsényi várrom százados jegenyéi alatt. A fehér tisztalak lombos lugasában. Három héttel azelőtt, hogy meghasonlott, fájó szívébe gyilkos golyót röpített. Három évvel azelőtt, hogy az egykor ünnepelt Ferenczy István a rimaszombati sírkertben jeltelen sírjába dőlt. Az elemek háborgása közben. Zuhogó záporban. Zúgó viharban. Mintha a nagy természet igyekezett volna egyedül megadni a méltó végtisztességet a haza nagy fiának.

Pedig Ferenczy, az úttörő, az első magyar szobrász-művész másféle temetést, más elismerést érdemelt!

Mert hiszen ő egész életét hazájának, a magyar művelődésnek áldozta fel.

Feláldozta ifjuságának örömeit, a csendes családi boldogságot, melyet otthon a szülői házban látott és megszeretett s melyhez éppen pályájának nehéz küzdelmei miatt soha nem juthatott.

Valóban úgy járt, miként maga írja, mint az, a ki téli reggel útra indul: az éjjeli havat kellett törnie és a fuvatagokkal küzködni. Nem járt senki ez úton még ő elötte. Nem látott senkit maga mellett.

A sötét, mélységes éjből váratlanul előtörő üstökös csillag volt, mely két évtizeden át szórta művészetének szelid fényét, hazaszerető szívének forró sugarait az ébredező, a 48 világossága felé rohanó Magyarországra. S a midőn letűnt, annál rémeesebb sötétség borult e szegény hazára.

Emelkedése, pályafutása, dicsősége és bukása szoros és elválaszthatatlan kapcsolatban volt a XIX-ik század első felében nemzeti erejének, nagyobb hivatásának öntudatára ébredt magyarságnak emelkedésével, dicsőségével és bukásával.

Az ősi iparúzó, mélyen vallásos, de művészi hagyományok nélkül szűkölködő Rimaszombat, a mult dicsőségének emlékein álmodozó Buda, a hatalmának tetőpontján álló Bécs s a klasszikus művészetnek fényében tündöklő Róma; majd ismét a már ébredező magyar főváros és végül megint a világ zajától félreeső csendes rimaparti város: ezek jelölik sajátságos pályájának egyes változásait.

A szűkös rimaszombati lakatos-műhely, a budai kezdetleges rajziskola, a bécsi acél- és érczetsző-gyár, majd egy évig a bécsi művészeti akadémia, a római fényes szobrász-műterem, a tabáni, Országház-utczai saját háza s legvégül ismét a Temető-patakmenti favázás munkaterem: ezek voltak az ő lankadatlan, soha meg nem szűnő és mindenkor a köz javát, a magyar haza dízét és dicsőségét czélzó héroszi munkásságának színhelyei.

Apja, a magyar vallására és előkelőbb mesterségére büszke rimaszombati polgár, a szegénységgel küzködő hatosztályu magyar kálvinista gimnázium, a budai Rauschmann; a hugenotta Turiet; majd Fischer és Klieber, a klasszicizmus elméleti hirdetői; és végül koruknak legünnepeltebb nagymesterei: a dán Thorwaldsen s az olasz Canova: ezek voltak tanítói.

Művészi alkotásainak stílusát, erejét és gyengeségeit mindmind nekik köszönheti. Nem külön-külön, hanem valamennyinek együttesen, amint jóra, szépre, fogékony lelkét megragadták, csiszolták és kiművelték.

Nagyszámú műalkotásainak tárgyválasztásában, művészi felfogásában, a stílusban és idealizáló hajlamában: mindenütt korának hű kifejezője és mestereinek hű tanítványa.

Legnagyobb hatással mégis a sima, a puha, a lelkes Canova volt reá. Legsikerültebb női szoborművei: a Pásztorleányka, a Kulcsár-, a Forray-, a Brunswick- emlékek búsongó női alakjai és a legutolsó, a sírjából imént kikerült haldokló Euridyké: mind a világhírű Canova bájos nőalakjaira emlékeztetnek.

Hogy mestereit utól nem érhetette, ezen sincs mit csodálkoznunk. Rajzbeli és minden művészi előtanulmány és művészi hagyomány nélkül, úgyszólván egyszerre és váratlanul toppant be Bécsbe éremmetszőnek és Rómába szobrásznak, anélkül, hogy előbb csak egy durva követ is megfaragott volna. S emellett naponkint 8—10 órán keresztül egészen 26 éves koráig a lakatos műhelyekben dolgozott a mindennapi kenyérért!

És hogy fejlődésében alig van emelkedés? ez is természetes. 32 éves korában tért vissza hazájába, 10 évi távollét után és itt teljesen magára hagyatva állott mester és vetélytárs nélkül. Leereszkedő Maecenasok és laikus tanácsadók között fantáziájának alkotó erejét nagyon bénította az is, miként az Eurydike mintázása közbe maga panaszolja, hogy itthon úgyszólván mindent súly és méret szerinti megrendelésre kellett dolgoznia. — Hát még a magyar márvány keresésének hosszú, keserves éveit!

Teljesen önálló alkotásai: a Pásztorleányka, a kitünő érmek és rézmetszetek, Szent István vértanú gyönyörű oltára az esztergomi bazilikában, a Csokonay—Kazinczy stb. mellszobrok, a Mátyás- emlék tervei és saját életének allegóriája, a gyászos sorsú, de ma már poraiból új életre keltett Eurydike: nem közönséges művészi képességeknek élő tanubizonyságai.

Szegény hazánknak kicsinyes korlátai között az 1830-as és 40-es években gazdag, ünnepelt nagyság. Vaksötét éj után — első hajnalsugár.

Izzó magyarságával meg mindörökre tiszteletreméltó.

Ne feledjük, hogy Ferenczy eszének magaszerzette tudásával, kezének öröklött ügyességével, teremtő fantáziájának szertelen lobogásával, nagy és túl érzékeny szívének minden dobbanásával magyar volt. És mindhaláláig csak magyar!

Kora mozgó eszméinek hű kifejezője, kőben, ércben megörökítője. A korabeli magyarság vágyainak, törekvéseinek és eszményeinek megtestesítője.

Születésénél, neveltetésénél fogva pedig minden erényeivel és minden gyengéivel együtt tipikus rimaszombati kálvinista polgár.

E város intelligens és munkás polgárságának véréből való vér, húsból való hús. A mi lelkünkől kiröppent nagyratörő lélek!

Az ő elismertetése, megtiszteltetése és dicsősége: Rimaszombat egész polgárságára tisztesség és dicsőség. Az ő emlékének szentelt ünnep: az egész város ünnepe. Sőt több: az egész magyarságé!

Ferenczy immár nem csupán egy, az ő emlékét kegyelettel őrző családé, s nem is a kiváló hívére méltán büszke egyházé: Ferenczy immár az egész művelt Magyarországé!

Azzá tette a hivatása magaslatán álló magyar kultusz-kormány, amikor gazdag művészi hagyatékát a legelső magyar szépművészeti múzeumban helyezte el, ahol a műveinek külön Ferenczy-szobát szentelt. Azzá tette, amidőn emlékére és nevére állandó művészi ösztöndíjat rendelt, azzá tette, amikor megíratta és kiadatta kitünő monografiáját.

És amidőn ma jeltelen sírjából immár a magyar állam emelte díszes síremlékben pihenő hamvai előtt megjelenik a magyar kormány nagynevű képviselője, a magyar művész-, tudós-, íróvilágnak, a magyar szellemi arisztokráciának fényes serege; Gömörmegyének és szülővárosa minden kulturális és társadalmi intézetének küldöttségei, a nagyszámu rokonság s e város apraja-nagyja, hogy lerójják a hála és kegyelet adóját a nagy szellem emléke előtt: íme úgy látjuk, úgy érezzük, hogy az elődök félszázados mulasztása pótolva van.

Ferenczy nem halt meg, Ferenczy újra él!

Feltámadott, hogy az ezredéves Magyarország nagyjaiért lelkesülő fantáziájának szép alkotásaival; a magyar földért, a magyar műveltségért hevülő szívének forró hazaszeretetével bevilágítson a messze jövőbe. Utat mutasson a követésre.

53 év előtti gyászos temetésén zengett az ég. Zúgot a vihar. Zuhogott a zápor. Mai örömnépén egy egész ország szíve dobban össze. Az egész modern Magyarország gyújt búcsú-áldozati tüzet az első szobrász-művész emlékének fenséges imával, fenséges énekkel.

Hálás pályatársai az apát messze túlszárnyaló fiak: a ma már a külfölddel is versenyző magyar szobrász-művészek karra-rai márványban örökítették meg nemes arcvonásait.

Ez a ma leleplezendő szobor és a pompásan restaurált Eurydike minden szónál szebben, beszédesebben fogja hirdetni valamennyiünknek és az ide zarándokoló idegeneknek a nagy Berzsenyi örök ígéit:

„A derék nem fél az idők mohától,
A koporsóból kitör és eget kér,
S érdemét a jók, nemesek s jövőendő
Századok áldják!”

II.

Igazgatói jelentés a lefolyt 1912—13-ik tanévről.

(Évzáró beszéd 1913. június 21-én.)

A Gondviselés áldó kegyelmét kértük munkánkra e tanév felvirradásakor, — s a Gondviselés kegyelméhez fordultunk most is, midőn a munkának napja alkonyatra hajlik. Még néhány percz s bezárulnak a tantermek ajtai, elcsendesülnek a sokszor hangos folyosók, üres lesz az iskola tágas kuriája, melyen az év folyama alatt oly sokszor csendült föl a szabad órák vidám hangulata!

A munkát bevégeztük. De vajjon munka volt-e mindaz, a mit végeztünk? Megtettük-e egyenként mindnyájan kötelességeinket? Vajjon teljes nyugodtsággal állíthatjuk-e magunkat legfőbb biránk, a lelkiismeret elé, hogy két hónapra teljes abszolutiót nyerjünk a kötelesség nélküli szabad életre? Nagy az ő szívöknek boldogsága, kik lelkökben e kérdésekre megnyugtató feleletet nyernek, — de nagy az ő szívöknek boldogtalansága, kik megdöbbenve állanak a kebelökben élő biró elé. Legalább én, itt, e helyről, hova engem a hivatalommal járó jog és kötelesség állított, csak azoknak hirdethetem a két hónapi munka alól való felszabadulást, a kik saját lelkökben megtalálják azt az igazságot, hogy a szabadságot megérdemlik.

Jól tudom én azt, hogy a zsenge gyermeki értelem még nem bír arra a magaslatra emelkedni, melyről egész terjedelmében belátja az emberi élet küzdelmeinek színterét, — de hát nem is arra való a gyermekkor, hogy életproblémák megoldásával foglalkozzék. Mégis, a multak tapasztalatai meggyőztek arról, hogy csak abból a gyermekből lesz az életküzdelemnek diadalmas harczosa, kinek lelkében felébred az érdeklődés a jövőendő komoly feladatai iránt s fejlődésének folyama alatt mindig világosabbá válik előtte a cél, mely felé törekednie kell. Mert a

tanuló fejlődésének és előhaladásának legbiztosabb bázisát az az öntudat képezi, mellyel céljának elérésére törekszik.

Igaz ugyan, hogy a cél nem maga a tanuló tüzi ki, hanem legtöbb esetben a szülők, gyámok, kik ahelyett, hogy a gyermek tehetségeit, hajlamait a természetes fejlődés folyama alatt kifürkésznék, igen sokszor oly pályára kényszerítik gyermekeiket, melyre épen semmi hajlandósággal nem bírnak. Ezek a sántikálók, a bukdácsolók, kikből később az élet proletárjai vállanak.

De ha a kitűzött cél a szülők akaratában gyökereznek is: a tanuló szemei előtt a célnak már a 3-ik, negyedik évfolyamtól kezdve lassanként ki kell domborodnia annyira, hogy ő maga is láthassa legalább körvonalaiban azt, a mit elérnie kell, mert csakis ez az öntudat sarkalhatja kötelességeinek megtételére. A középiskolai tanuláshoz mélyre ható jelentősége tehát nem csupán abban van, hogy a tanuló imigye-amugye megtegye azt, a mit tanárai és szülői óhajtanak, hanem abban is, hogy a lelkében felvirradó ismeretekkel egyidejűleg a jövő hivatás távoli perspektívája is feltűnik, s ez bizonyos céltudatosítást kölcsönöz idejének felhasználására.

E helyett — sajnos — nagyon sokszor tapasztaljuk azt, hogy a hajlamaiknál fogva középiskolába nem való tanulók, mint küzdő ellenfelek, magával az iskolával állanak szemben s a sikertelenség okát képtelenek önmagukban keresni és megtalálni. Tapasztaljuk, hogy oly esetekben is, mikor a tanulók a követelményeknek megfelelnek, hiányzik belőlük a céltudatosítás; s tapasztaljuk, hogy a tanulóknak meglehetősen nagy perzentje a studiumokat nemcsak nem érti, de azok iránt nem is érdeklődik.

A teljes igazságnak megfelelőleg nem hallgathatom el, hogy egy hosszú év leforgása alatt voltak kellemes tapasztalataink is, sőt voltak olyan mozzanatok is, melyek dicsőséget árasztottak tanintézetünkre. Ily mozzanat volt az, midőn tornász-csapatunk a győzelem babérkoszorújával tért vissza a rozsnyói versenyekről, — s dicsőre méltó eredményt mutattak fel tanítványaink azokon a hazafias s más iskolai ünnepélyeken is, midőn a művészi önképzésben való előhaladásukat és ügyességüket mutatták be városunk intelligens nagyközönségének. És voltak jó tanulóink is, kik kötelességeiket csaknem mintaszertűleg teljesítették.

De mindezen kellemes tapasztalatok csak amellet tanuskodnak, hogy minden iskolai év történeti lefolyásában a hullámzatosságnak örök törvénye nyilatkozik meg. E hullámzatosság szerint a jó és a rossz váltakoznak egymással, mint a hegy és a völgy s a kimagasló erények mellett sajnos ellentétként mindig ott találhatjuk a mélységes hibákat is.

És mielőtt a haldokló tanévtől végkép elbúcsuznánk: vesünk legalább egy futó pillantást a lefolyt évről azon mozzanataira, a melyek a jövő év reményeinek kiinduló pontját képezik.

A tanév lefolyásának egészségi tekintetben kedvező eredménye volt, amennyiben se ragályozó, se járványos betegségek a tanítás menetében zavart s a szülői szívekben aggodalmat nem keltettek. Mindemellet sajnosan kell megemlékeznünk egy szép reményekre jogosító tanítványunk elhunytáról, ki középiskolai pályafutásának csaknem legvégső pontjáiig jutott el, de a halálos kórt hosszabb idő óta magában hordván, kidőlt szerető tanuló társai sorából. Zehery Béla VIII. o. t. volt a letört galy, ki örökre fájó sebet hagyott a törzsön, melyről fakadt, barátai és tanuló társai szívében pedig fájó emléket.

A tanulók erkölcsi magaviseletéről jegyzőkönyveinkben nem jegyeztünk föl oly tényeket, melyek egyes tanulókat örök időkre megbélyegeznének. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy tanítványaink erkölcsi magaviselete minden tekintetben kifogástalan lett volna. Sőt a lefolyt év fegyelmi eseteinek számából és természetéből azt az igazságot kell konstatálnom, hogy a tanulóifjuság egyik tanfolyamban sem érlelődött odáig, hogy magaviseletének komolyságával fejlődésének korát igazolná. Gyermekek akkor, a mikor már ifjaknak kellene lenniök s érett ifjaknak akarnak látszani akkor, a mikor még csak gyermekeknek volna szabad lenniök. Főleg ez utóbbi magaviselet az a nyegleség, mely annyiszor képezte megrovás tárgyát úgy a tanári kar, mint a nagyközönség részéről.

E nyegleségnek tulajdonítható az, hogy a tanulmányokban való előmenetel sem tünteti fel azokat a kedvező eredményeket, a melyeket méltóan elvárhatunk.

E tekintetben a következő jellemző és tanúságos adatokat kell ez alkalommal felemlítenem:

A lefolyt tanévre beírt 375 nyilvános és magántanuló közül vizsgálatot tett 359, nem osztályoztatott, kilépett 15, meghalt 1 tanuló; még pedig: általános jeles eredménnyel 29, általános

jó eredménnyel 57, általános elégséges eredménnyel 161, összesen 247 tanuló; egy elégtelent nyert 39, két elégtelent nyert 45, több elégtelent nyert 28, összesen 112 tanuló; ez utóbbiak osztályismétlésre utasítottak.

A magaviseletből: jó osztályzatot nyert 283, szabályszerűt 50, kevésbé szabályszerűt 3 tanuló.

Az elmulasztott tanórák száma igazolva meghaladja a 7000-et, nem igazolva 57.

Íme, ez általánosságban felhozott adatok is igazolják, hogy a tanuló-ifjúságnak minő komoly törekvést kell kifejtene arra, hogy jövőben kedvezőbb eredményt érjenek el, — de igazolják egyuttal tanári karunknak azt az eljárását, melyről már ez alkalommal is meg kell emlékezni, hogy néhány oly tanulót, kiknek se magaviselete, se szorgalma nem nyújt reményt a haladásra: az intézet kötelékébe felvenni jövőre nem hajlandó.

A tanári kar ez eljárásának kettős forrása van; egyik az a meggyőződés, hogy mint a testi betegségekben a légváltás sokszor teljes gyógyulást eredményez, ép úgy a gyermek szellemi fejlődésének menetében is sokszor kedvező átalakulást idéz elő az, ha körülményei megváltoznak; a másik az, hogy a jó úton haladó tanítványoknak nagy többsége a rossz hatásoktól megóvassék.

De a közölt adatoknak — sajnos — konzekvenciája az, hogy a fentebb hangoztatott állításaimat a vizsgálatot tett tanulóknak csaknem egyharmada igazolja, miután a létszámnak 31·7% végezte az évet sikertelenül. S e tényt még az a körülmény se enyhíti, hogy az eredmény valami elenyésző csekélységgel jobb mint a tavalyi. (Tavaly 32% volt.)

Azonban az eredmény feletti megnyugvást mégis abban kell megtalálnunk — s ezt jelentésben örömmel kell hangsúlyoznom, — hogy a jelesek száma csaknem egy egész százalékkal gyarapodott. S e tényben kifejezésre jut tanári karunknak az a lelki vonása, hogy a birói szigorúsággal az igazságot párosította. Így egészítik ki egymást statisztikánkban a jó és a rossz, midőn nemcsak büntetünk, de jutalmazunk is. Jutalmazunk erkölcsileg, midőn készséggel elismerjük, hogy tanítványaink $\frac{2}{3}$ -ad része nem hiába dolgozott, nem hiába építette jövőjének fundamentumát, — jutalmazunk anyagilag, midőn abból a hála méltó áldozatkészségből, melyet iskolánk egykori halás tanítványai, később jóltevői, az ifjúság barátai, e taninté-

zet iránt kegyeletes lélekkel tanusítottak: legalább némi segítséget nyújtottunk azoknak a jelenleg szegény tanulóknak, kik pályájukon e humánus áldozat nélkül nem tudnának tovább haladni.

És itt a tanintézet részéről is hálás szívvvel kell megemlékezni dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvosról, ki korábbi jutalomdijalapítványát újabb 200 koronával gyarapította; továbbá Jellinek Bertalan fakereskedőről, ki annak emlékére, hogy őt fia gyermekét e tanintézetben neveltethette, 200 korona alapítványt tett s arról a 100 koronával kezdődő, de évenként gyarapított legújabb alapítványról, melyet boldogult emlékü Singer S. Leó főrabbi tanítványai gyűjtöttek egykori szeretett hitoktatójuk emlékezetére s melyet a megboldogult utódja: Singer Rezső főrabbi, jelenlegi izr. hitoktató a gimnáziumi pénztárba beszolgáltatott.

Jó tanulóink segélyezését maga a tanintézet nyitotta meg az által, hogy 35 tanulóknak . . . . . 1350 korona tandíjat s 21 tanulóknak . . . . . 1362 korona tápdíjat elengedvén, összesen . . . . . 2712 korona segítséget nyújtottunk.

Ösztön- és jutalomdijban jelen alkalommal kiosztottunk . . . . . 1276 koronát, összesen . . . . . 3988 koronát.

Igy a márczius 15-én már kiosztott 280 koronával együtt 4268 korona közvetett és közvetlen segélylyel járultunk a lefolyt évben is ahhoz, hogy szegény tanulóink anyagi terhein segítsünk.

Azon jeles tanítványainknak pedig, kik az élet terheit könnyebben bírják: elismerésünk jeléül emléktárgyakat nyújtunk azon reményben, hogy azokat, mint életük legboldogabb korszakának maradandó emlékeit meg fogják őrizni.

Ez általánosságban megtett jelentés után igazgató a következő szavakat intézte az ifjúsághoz:

Kedves tanuló ifjúság! Elérkezett a búcsú pillanata. Nemsokára visszatértek az édes szülői hajlékba, a gyermek boldog otthonába. Vigyétek magatokkal az iskolának, ennek a második édes anyának áldását. Vigyétek magatokkal ennek az édes anyának tanításait, azokat a tanúságokat, amelyekkel gazdagabbak lettetek. S ha kipihentétek magatokat: két hónap múlva, jöjjetek vissza ismét e szent falak közé, hol a szülői szeretetet

és gondoskodást ismét meg fogjátok találni, mert e tanintézet előljárósága, Igazgató Tanácsa és tanári kara erőt és erőtelent, urat és szolgát, gazdagot és szegényt egyaránt keblére ölel.

Ti pedig, végzett növendékeink, akiktől úgy lehet, ez alkalommal örökre megválnok, ez utolsó pillanatban hallgassátok meg a következő igéket:

A figyelmes szemlélő előtt, ki az életfejlődés mozzanatait nem hagyja nyomtalanul elsiklani feje felett, az utolsó évszázadoknak két feltűnő jelensége domborodik ki.

Egyik a jognélküli népek nagy tömegének törekvése az érvényesülésre, midőn egymással versenyre kelve élet-halál harcot vívnak egymással, — másik a tudománynak a gyakorlati élettel való szövetkezése, melynek csodálatot keltő eredménye az, hogy az emberi szellem urrá lett a föld, a víz és a levegő felett.

A francia forradalomig még alig merültek fel imitt-amott nemzetiségi és szociális kérdések; ma már ez az a két focus, amely körül az egész világ forog. Száz év előtt a lét és nemlét problémája nem aggasztotta a kis nemzeteket, ma már a maroknyi népeknek örökös rettegésben kell élniök az egy nyelvű és egy hitvilágu nagy nemzetek hódító törekvései miatt. A 18-ik század végéig a tudomány csak elméleteket teremtett; ma már a tudományos elméletnek alig van nagyobb jelentősége, mint a poesisban a mesc-szövének. Száz év előtt az életnek még volt valami idealismusa, mikor az emberi akarat és jellem valami magasztos s költőileg fenséges idea szolgálatába szegődött, — mikor az emberek tudtak szeretni rokont, barátot, embertársat és hazát önző érdek nélkül! Ma már a legragyogóbb ideák hátterében is felfedezhetjük a materialismus titkos rúgóit. A természet csodáihoz és fenséges képeihez gyönyörködni és ábrándozni járt egykor az emberiség, — ma már a költőt és festőművészt kitarta a mérnök és orvos, hogy a természet örök kincseit, örök erőt lefoglalja az iparosnak, a kereskedőnek, a gyárosnak s a beteg emberiségnek. Az a rendkívüli erő és hatalom, melyet egykor a papság tartott kezei között s melyet később a nemesség ragadott magához, hogy a világ felett uralkodjék: nagyon gyorsan szivárgott át a polgári renden a nép kezeibe s talán egy emberöltő sem választ el már attól, hogy a régi összeroskadó bástyák helyén a demokratia új falai emelkedjenek fel.

Szerencsés és boldog népek azok, kik fajuk, nyelvük és hitviláguk egységességével vehetnek részt a jövő ez élet-halál harczában. Sajnos, mi magyarok nem vagyunk e szerencsés helyzetben. Ezredéves bástyáinkat köröskörül idegen hullámok nyalogatják s ha nem leszünk elég éberek az őrállásban, ha nem használunk föl minden pillanatot arra, hogy egyetlen egy erősségünket, mely egyedüli biztosítékát képezi jövőnknek: nemzeti kulturánkat, mentől szélesebb alapon, mentől magasabbra építsük: azok a hullámok elnyelnek s a magyar nemzet lassanként csak egy történelmi fogalomná válik.

Nincs oly férfias gondolkodás, nincs oly naiv önbizalom, mely e fenyegető bölcselkedés konzekvenciájától meg ne döbbenne, — de nincs oly könnyelmű szív se, mely be ne látná azt, hogy a műveltségre való törekvés a magyar nemzetnek legéletbevágóbb feladata s ma már az iskolák, a közművelődési és tudományos intézetek azok a bevehetetlen erősségek, melyek falai közül biztosan tekinthetünk ellenségeink szemei közé.

De ha nem volnának is hatalmi céljai a nagy nemzeteknek: akkor is megvolna az emberi nemnek az az örök lelki tulajdonsága, hogy a műveltség fáklyája mellett, a fejlődés létráján egy fokkal mindig feljebb emelkedjék. És ebben az esetben is előttünk, magyarok előtt, az a nehéz feladat áll, hogy az általunk elfoglalt létrafokon valahogy meg ne álljunk, hanem minden erőnkből magasabbra jutni törekedjünk, mert azé a nemzeté a jövő, melynek tudománya a legmesszebbre világít. És e törekvésben ismét csak az iskoláknak van legfőbb szerepük, melyek évről-évre új generációkat küldenek az élet nagy harczába, a tudás- és ismeretek elemeivel jól felvértezve.

Szeretném, ha ez elmondott igazságokból megértenétek, hogy az iskola nekünk nemcsak nemzeti létfeltétel, de egyéni szempontból létszükséglet is s az, aki itt iskolai köteleseit teljesítette: nemcsak a maga javát munkálta, hanem a magyar nemzeti műveltségnek is elsőrangú szolgálatokat tett. Az a tanuló tehát, ki nemcsak nem oldotta meg az erkölcsileg elébe szabott feladatokat, de azok megoldására nem is törekedett: úgy tűnik fel előttem, mint az a munkás, ki ahelyett, hogy építeni segítene, szánt-szándékkal kiszakít és megsemmisít egy téglát abból a fundamentumból, melyre a magyar nemzet jövője van építve.

Nem kétlem, hogy megjegyzéseim mélyebb értelmű konzek-

venciáit ti, mint tanítványaink érettebb része, kik az értelmi fejlődés magasabb fokán állottok, letudjátok vonni önmagatok számára. Nem kétlem, hogy e pillanatban a középiskolától örökre megváltván: magatokkal vizitek s maradandó emlékeitek közé iktatjátok azokat az impressziókat, melyek nyolcz hosszú év alatt lelketekbe bevésődtek. Mindemellett ez ünnepélyes pillanatot felhasználom arra, hogy e szent falak között még egyszer s reátok nézve utólszor lelketekre kössem, hogy azokat a szellemi kincseket, melyeket apránként a mi lelkes és buzgó tanári karunk utmutatásai nyomán s szeretetteljes gondozása alatt összegyűjtöttetek, az élet folytatólagos munkájában igyekezzetek érvényesíteni. Ne felejtsetek el soha, akár az élet örömeinek sodrába juttok, akár a sorssal való küzdelem lesz osztályrészetek, hogy egy ma még életet kérő s jövőre nagyságra törekvő kis nemzetnek vagytok gyermekei, de egykor, ha mi kidölnünk, egy újjászületett nemzetnek fenntartó oszlopai ti lesztek!

Ne felejtsetek el soha, hogy mivel tartoztok annak az édes anyának, a kitől fizikai életet nyertetek, annak a második édes anyának: az iskolának, azokért a dús szellemi kincsekért, melyeket nyolcz éven át szeretettel nyújtott örök utavalóul, s annak a harmadik, de a maga eszményi valóságában mindnyájunk egyetlen édes anyjának: a magyar hazának, melynek ölelő karjai között, a bölcsőtől a koporsóig, élnünk és halnunk kell!

Legyetek magyar emberek s világítson nektek az élet utjain a tudás és műveltség soha ki nem alvó fáklyája!

Ezt kötöm szívetekre s ezzel az 1912—13-ik iskolai évet bezárom.

Kormányzás.

A lefolyt évben főgimnáziumunk a tiszáninneri ref. egyházkerület főhatósága alatt állott. Anyagi ügyeit közvetlenül a két prot. egyház kebeléből választott Igazgató Tanács intézi, melynek elnöke a lefolyt ref. kormányzati évben Lukács Géza Gömörvármegye alispánja volt.

Igazgató Tanácsunk a tanév folyama alatt 56 ülést tartott, melyen elintézte a tan- és tápdijkedvezményekért benyújtott kérvényeket, megállapította az 1913-ik polg. év költségvetését, gondoskodott az összes dologi és személyi kiadások fedezéséről s megtette mindazon intézkedéseket, melyek a tanintézet fen-

tartására vonatkoznak. Ez intézkedések közül iskolánk fejlődése szempontjából nagy fontosságú az, mely lehetővé tette egy 38000 koronás beruházási államsegély kieszközölését s így rövid időn belül kilátásunk lehet arra, hogy intézetünk rövid időn belül a modern követelményeknek megfelelő módon fog felszereltetni. Ugyancsak az igazg. tan. határozatával nyert egy évi szabadságot Lenner Gyula, a class.-phil. tanára, kinek helyettesítéséről az 1913—14-ik évre helyettes tanárról gondoskodott.

Jurkovich Emil kir. tankerületi főigazgató f. évi márczius 2—4-ig látogatta meg hivatalosan iskolánkat s ez alkalommal az általa tartott értekezleten megállapította, hogy úgy az igazgatói ügykezelés, mint a tanári kar tagjainak pedagógiai működése a teljes színvonalon álló követelményeknek megfelel.

A tanári kar minden hónapban rendes tanácskozási ülést s november és május havában törvényesen megállapított ellenőrző konferenciákat tartott s a hanyag vagy erkölcsi magaviselet tekintetéből kifogás alá eső tanulók szülőit hivatalosan kiértesítette.

A tanári személyzetben a következő változások történtek: 1. a szeptember 1-én nyugalomba vonult Bodor István helyére *Fábián* Vilmos sepsiszentgyörgyi h. tanár rendes tanárrá választott s a tanév kezdetétől fogva működik a latin-történelmi tanszéken. 2. Schwalm Nándor rajztanár helyére, ki a pozsonyi ev. liceumhoz távozott, a Nm. V. és K. Min. *Holéczy* Miklós volt nyiregyházi rajztanárt nevezte ki rendes tanárrá. 3. Az ujonnan szervezett második class. phil. tanszékre Dr. *Rochlitz* Zoltán okl. tanár neveztetett ki s így tanári karunk egy taggal megerősödve kezdette meg s fejezte be az egész tanévi működését.

Beírás, a tanítás eredménye, egészségügy.

A tanulók beírását 1912. szeptember 1—4-ik napjain eszközlük. Szabályszerűen beiratott 369, évközben tanárkari, illetve püspöki engedéllyel beiratott 6 s így a beirt tanulók létszáma 375 volt, kik közül azonban nem osztályoztatott 15, meghalt 1 s így a tanévet 359 tanuló fejezte be. A tanítás szeptember 5-én vette kezdetét s a megállapított szünidők kivételével június 10-ig tartott. Az évváró vizsgálatok június 11-től június 19-ig s 21-én a tanévet ünnepélyesen bezártuk.

Az első félévi osztályzás alkalmával:

jeles értesítőt nyert	18 (05—%)
jó „ „	41 (12—%)
elégséges értesítőt nyert	131 (39·01%)

vagyis az osztályozott tanulóknak 56%-a.

Az évvégi osztályozás alkalmában a tanulmányokban való előmenetel tetemesen javult, amennyiben:

általános jeles bizonyítványt nyert	29
„ jó „ „	57
„ elégséges „ „	161

s míg az egy vagy több tárgyból elégtelen tanulók száma az első félévben 150 volt, addig az év végi eredmény 112 oly tanulót tüntet föl, kik többé-kevésbé sikertelenül végezték be a tanévet s ezek közül is 86-nak van joga arra, hogy két hónap mulva javithasson.

Az óramulasztások száma: 7137. E meglehetősen magas szám megfelel az országos átlagnak. Mert jóllehet az egészségi viszonyok a tanév folyama alatt általánosságban elég kedvezőek voltak: az óramulasztások száma egy-két súlyosabb természetű, de gyógyulással végződő betegségi eset egyszerre felszökken. Ily súlyosabb természetű betegség pedig a legkedvezőbb egészségi viszonyok között is előfordul oly iskolában, hol negyedfélszáz tanuló van s a statisztikai kimutatások világosan tanuskodnak arról, hogy a középiskolák tulnyomó részében ugyanilyen viszonyok uralkodnak.

A VIII. osztály évvégi vizsgálatai május 9—12. napjain folytak le s ennek alapján 38 tanuló bocsáttatott érettségi vizsgálatra.

Iskolai ünnepélyek.

1912. október 6-án tanulóifjúságunk a tanári kar részvételével a szabadságharcz vértanuinak emlékezetére gyászünnepélyt tartott.

1912. október 31-én a reformáció emlékezetét protestáns ifjúságunk szépen sikerült ünnepélllyel ülte meg.

1913. márczius 15-ikén nemzeti ünnepélyt tartottunk nagy számú intelligens közönség jelenlétében.

Ezen ünnepélyekről részletesebben a Pósa- és Tompa-kör működéséről szóló jelentésekben számolunk be.

Uj alapítványok és adományok.

1. A rimaszombati Takarékpénztár milleniumi alapítványára befizetett	600 K
2. Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvos 1000 kor. alapítványához hozzácsatolt	200 K
3. Jellinek Bertalan jutalomdíj alapítványra	200 K
4. Néhai Singer S. Leo izr. hitoktató főrabbi tanítványaitól jutalomdíj alapítványra összegyűlt	100 K
5. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. adománya	100 K
6. Gömörmegyei közművelődési egyesület jutalmakra	60 K
7. Rimaszombati Polgári Olvasókörtől	20 K
8. Basilidesz János urtól	20 K
9. Doczkó Dániel úr adománya	20 K
10. A gr. Teleky-Róth Johanna ö. d. alaptól	65 K

Összesen: 1385 K

Jutalom könyveket adtak; Lévai Izsó és ifj. Rábely Miklós könyvkereskedő urak, mintegy 80 korona értékben.

Egészségügy.

A tanuló-ifjúság egészségi állapota a lefolyt tanévben — úgy a megbetegedések számát, valamint azok lefolyását tekintve — határozottan kedvező volt.

Az iskolánk növendékei között fellépett 236, vagyis az előző évinél 120-al kevesebb megbetegedés közül 206 könnyű és rövid lefolyású volt, továbbá egy súlyosabb természetű alszár-törés, két kartörés és egy halálos kimenetelű tüdő gümőkór eset fordult elő, de egy könnyebb lefolyású hastypus esetet kivéve, heveny fertőző megbetegedés egyáltalán nem észleltetett.

Az év folyamán megejtett szokásos szemvizsgálatok alkalmával az iskolaorvos fertőző szembeteget nem talált, a gyenge, illetve rövidlátású tanulók számára pedig az egyes osztályokban megfelelő helyek jelöltettek ki.

A tornaszás alól egészségi tekintetből 21 tanuló lett felmentve és a kötelező újraoltást a városi t. orvos 79 tanulón végezte.

A tisztaság fenntartása, a tantermek kellő szellőztetése és fűtése, az iskola ivóvizének a fertőzéstől való megóvása, továbbá alumiumi élelmezés és a tanulók lakásviszonyainak ellenőrzése iskolánk vezetőségének ezuttal is különös gondját képezte s általában mindazon intézkedések, a melyek a tanuló-ifjúság egészségének megóvása érdekében szükségeseknek mutatkoztak, megtétettek.

III.

Tanulmányi kirándulások.

A lefolyt iskolai év nem valami kedvező volt a szabadban való szemléltetésre, mert az egész ősz néhány derűs vagy félig derűs nap kivételével mindig esős, ködös, borult volt. Nem sokkal jobban kedvezett a tavasz sem, mert a nagyon korai meleg napoktól eltekintve, hó, eső, hideg váltakozott a nyári meleggel s a többnyire bizonytalan időjárás igen sok szép tervet meghusított,

Szeptember 9-ére terveztünk és előkészítettünk egy kirándulást az *ujantalvölgyi üvegyárba* és a megye legmagasabban fekvő helységébe: *Forgácsfalvára*. Ez azonban az állandóan esős időjárás miatt elmaradt.

Szeptember 19-én a IV. és II. osztály volt a *harapi és szépbokori erdőkben* növénygyűjtés végett, de visszajövet jól megáztunk.

Szeptember 24-én az I. osztály járt a *szabadkai és fekete-réti erdőkben*, ahol a botanizálás módját megmagyaráztuk a kezdőknek.

Szeptember 27-én a IV. és II. osztály járt a *pokorági forrásnál*.

Október 14-én a II. osztály gyűjtött növényt és rovarot a *szépbokori erdőben*.

Október 15-én az V. osztály vonaton kirándult a *felső-sziklái „Viviercska“* forráshoz, a honnan a rimaszombati vízvezeték kiindul, ott a szép erdős völgyben rovargyűjtéssel és a vidék érdekes alakulatának szemléletével foglalkoztak. Résztvett 1 tanár, 28 tanuló.

Október 18-án és 19-én a IV., V., VI. osztály tanulóival kirándultunk gyalog a Koburg hercegi uradalom *balogi vadaskertjébe*, ott este megszemléltük az etetőknél a vadkanokat és a fehér szarvasokat. Éjjeli szállás után kora reggel a balogi

várat kerestük föl, majd átmentünk a *meleghegyi szarvaskert* szép állatait megnézni. Innen *Derencsénybe* mentünk, ahol két kisebb barlangot kutattunk föl gyertya fény mellett. Másnap estére hazatértünk. A kirándulás első napján itt is esőben, sárban kellett jóideig gyalogolnunk. Résztvett 1 tanár, 30 tanuló.

Husvétkor egy ausztriai kirándulást tervezett *Loysch Ödön* tanár, de a jelentkezők csekély száma miatt elmaradt.

Április 26-án az V. osztályal rovargyűjtő kirándulást tartottunk a pokorági erdőben.

Április 30-án a IV. osztály növényeket gyűjtött a *szabadkai réten*.

Május 6-án az I. osztály Pokorágó táján botanizált.

Május 26-án a II. osztály járt a *városi nagy erdőben* növény- és rovargyűjtés céljából.

Junius 2-án a VI. osztály volt a *felsősziklái forrásnál* egész napra, ahol a harmadkori és diluviális képződmények érdekes példáit vizsgálták. Résztvett 3 tanár és 31 tanuló.

Miután 2—3 kirándulást a hirtelen rosra fordult időjárás miatt el kellett halasztanunk, junius 20-án a záróünnep előtt, az I—IV. osztályu tanulók számára kirándulást rendeztünk a *Trsztye* hegyre, a melynek 1117 m. magas orma alatt ered a Balog vize. Egy tanár 16 tanulóval vasuton *Rimafürészre* utazva, felkapaszkodtak az oromra, ahol pihenés után a hosszú hegyhát lejtőjén: a *Széchy* Mária uton *Dombosmező* felé leereszkedtek s onnan az erdőn át este *Nyustyára* értek, a honnan vasuton hazautaztak. A kirándulás alatt utjelzést is végeztek a M. Kárpát-egyesület gömöri osztálya részére.

Ezeken kívül a városi *gyárakat* is fölkerestük tanulóinkkal.

Márczius 14-én a *téglagyárban* jártunk a VI. osztállyal.

Junius 7-én ugyanazokkal a helybeli *eczetgyárat* néztük meg a tulajdonos szives kalauzolása mellett.

Junius 10-én a VI. osztály a helybeli *kályha- és agyagipar gyárat* szemléltette meg, ahol a tulajdonos: *Biess* Elemér ur maga a legnagyobb részletességgel és előzékenységgel magyarázta meg az anyagszerzéstől az égetésig az egész eljárást és szemünk előtt készített el néhány darabot.

*

Jövőre a kirándulások föllendítésére és behatóbb szervezésére tervbe vettük az *ifjusági cserkésző csapatok* megalakítását.

Horváth Zoltán.

IV.

A főgimnázium kormányzata.

Főhatóság:

A tanintézet feletti hatóságot a Tiszáninnyi ref. és a Tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület, illetőleg ezeknek püspökei évenként felváltva gyakorolják. Az 1912—1913-ik tanévben a Tiszáninnyi ref. egyházkerület főhatósága alá tartoztunk.

Az állami felügyeletet *Jurkovich* Emil beszütercebányai kir. tankerületi főigazgató gyakorolta.

Igazgató-Tanács.

Tagjai:

Elnök: Kövecsesi *Lukács* Géza, Gömör-Kishontvármegye alispánja, a gömöri ref. egyházmegye tanácsbírója.

Társelnök: *Medveczky* Sándor, kir. közjegyző, a kishonti ág. h. ev. esperesség felügyelője.

Igazgató-tanácsosok:

Ref. részről: *Czinke* István, *Simon* Mihály helybeli ref. lelkesek, *Samarjay* János a rimaszombati ref. egyház főgondnoka, *Szakall* Vincze árv. sz. elnök, dr. *Kovács* László Rimaszombat r.-t. város polgármestere.

Ág. hitv. ev. részéről: Cs. *Gyürky* Pál kishonti főesperes, helybeli lelkész, *Kemény* Lajos osgyáni lelkész, *Boczkó* Dániel rimaszombati ev. egyház felügyelője, *Badányi* Gyula Rimaszombat város rendőrkapitánya, *Zachar* Gusztáv ny. főgimn. tanár.

Hivatalból tagjai: *Kubinyi* Ferencz (ág. h. ev.) vármegyei főügyész, a főgimn. ügyésze, dr. *Zehery* István (ref.) törv. orvos, a főgimn. alapítv. pénztárosa, dr. *Veress* Samu (ref.) főgimn. igazgató, *Loysch* Ödön (ág. h. ev.) ig. tan. jegyző.

A tanári testület képviselői: *Kerekes* Dezső (ref.) és *Horváth* Zoltán (ág. h. ev.)

V.

Tanári testület.

Nyugalmozott tanárok: *Polnis* János, tanított 27 évig.
Zachar Gusztáv, tanított 40 évig.
Bodor István, tanított 42 évig.

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Az 1912—13-ik évben tanított	Heti órák száma	
1	Czinke István ref. vallástanár	17	Ref. vallás I—VIII.	16	A Bethlen G.-kör elnöke
2	Csetneki Gyürky Pál ev. vallástanár	17	Evang. vallás I—VIII.	16	A Thököly-kör elnöke
3	Fábián Vilmos o. r. t.	4	Latin IV. Történelem III. IV. Görög-pótló VI—VIII. Szépirás II.	18	O. f. IV.
4	Holéczy Miklós o. r. t.	3	Rajzoló mértan I IV. Számítan I. Görög-pótló rajz V—VIII.	21	A rajzsztár öre
5	Horváth Albert o. r. t.	16	Magyar II. Latin II. VI.	16	O. f. VI.
6	Horváth Zoltán o. r. t.	24	Term.-rajz I. II. IV. V. VI. Földrajz III. Görög-pótló ir. VII	17	A term.-rajz sztár öre Alumnaeumi gondnok
7	Kerekes Dezső o. r. t.	29	Számítan III. V. VII. Mértan III. Természettan VII.	15	Tandij-pénzt. Termtani szert. öre. Olvasó- és sakkör elnöke
8	Komáromy Géza o. r. t.	15	Magyar IV. Latin V. VII. VIII.	19	O. f. VIII.
9	Lenner Gyula o. r. t.	48	Görög VI. VII. VIII. Gör. pótló ir. V.	17	
10	Loysch Ödön o. r. t.	16	Történelem V—VIII. Földrajz I—II.	18	O. f. VII.
11	Marton István o. r. t.	8	Német III—VIII.	19	O. f. V. Tan. könyvt. öre Tanárkari j.

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Az 1912—13-ik évben tanított	Heti órák száma	
12	Pásztory Gyula o. r. t.	14	Számtan II. IV. VI. VIII. Természettan VIII.	17	O. f. II. Az ének- és zenekar eln.
13	Dr. Rochlitz Zoltán o. h. t.	1	Magyar I. Latin I. Görög V. Szépirás I.	17	O. f. I. A Tompa-kör elnöke
14	Dr. Veress Samu o. r. t.	29	Magyar V. VIII. Philosophia VIII.	9	Igazgató
15	Dr. Wallentinyi Dezső o. r. t.	17	Magyar III. VI. VII. Latin III.	16	O. f. III. A Pósa-kör elnöke Gyámint. eln. Ifj. könyvt.-őr
16	Sz. Benedek Gyula okl. tornatanár	20	Torna I—VIII.	16	A tornaszer-tár őre s a tornavívó kör elnöke
17	Bencsik Sándor okl. rk. hitoktató	4	R. kath. hittan I—VIII.	16	
18	Dr. Meskó Miklós várm. főorvos.	6	Egészségtan VII.	1	Iskolaorvos
19	Singer Rezső izr. főrabbi, hitokt.	1	Izr. hittan I—VIII.	16	
20	Halász József ev. kántor-tanító	14	Ev. egyházi ének I—IV.	2	
21	Szücs György ref. kántor-tanító	11	Ref. egyházi ének I—IV.	2	
22	Loja Jenő róm. kath. káplán	2	R. kath. egyh. ének I—IV.	1	

Bevégzett tananyag az 1912—13. tanévben.

Tekintve azt, hogy a középiskola összes tantárgyainak anyagát értesítőnk megelőző évfolyamaiban közöltük; tekintve azt, hogy tanári karunk a törvényesen megállapított tananyag tanítását az előirt tanterv szerint végezte el, s tekintve azt, hogy a tanítás anyagát részletesen a tanulók által használt tankönyvek úgy is szükségképen magukban foglalják: ez alkalommal a bevégzett tananyag részletezését mellőzzük; e helyett jelen értesítőnkben közöljük az egyes osztályokban használt tankönyvek teljes jegyzékét, melyből az érdeklődők megfelelő tájékozást nyerhetnek.

Rendkívüli, de tanulóinkra nézve kötelező tárgyként tanított az *egyházi ének*, még pedig a ref. convent által megállapított tanterv szerint az I—IV. o. prot. növendékeinek heti 2—2 órán. A ref. növendékeket tanította Szücs György, az evangélikusokat Halász József.

Az V—VIII. o. tanulói ugyancsak a conventi utasítások és tananyag felhasználásával Pásztory Gyula énekkari vezetőtől nyertek oktatást heti 1 órán.

Nem kötelezett tárgyak.

Német társalgási órákat heti 2—2 órán külön a III—V. és külön a VI—VIII. osztályu tanulókkal Marton István. Részt vett 29 tanuló. Tandij egész évre 20 korona.

Szabadkézi rajz. A tanfolyamban részt vett az I. osztályból 5 tanuló, a II.-ből 2, a III.-ből 6, a IV.-ből 1, az V.-ből 2, a VI.-ből 2, összesen 18 tanuló. Heti 2 órán át tanította Holéczy Miklós. Tandij egész évre 10 korona.

Chemiai gyakorlatok. A különösen érdeklődő tanulók ré-

szére heti 2 órában egyfolytában chemiai gyakorlatokat tartotunk. Járt 9 fizető és 5 ingyenes növendék. Vezető: Horváth Zoltán tanár.

Írásbeli dolgozatok a magyarból.

V. OSZTÁLY.

1. Gyulay „Éjjeli látogatás“ című költeményének tartalma.
2. Téli mulatságok. Iskolai dolgozat. Anyaggyűjtés és vázlat.
3. Ugyanazon tétel kidolgozása. Házi dolgozat.
4. A honfoglalás. Anyaggyűjtés és vázlat. (Isk.).
5. Ugyanazon tétel kidolgozása. (Házi).
6. A földmives eszközei.
7. Az utazás haszna.
8. A folyó vizek befolyása a műveltségre.

VI. OSZTÁLY.

1. Vörösmarty Szép Ilonkájának személyei. (Iskolai).
2. Arany J. lelke a Toldiban.
3. Az Ember Tragédiájának I—III. és XV. színe.
4. Éva szerepe az Ember Tragédiájában.
5. A népmese és a népballada.
6. Vörösmarty Hedvig Legendája. (Iskolai).
7. Anikó és Szeredai epizódja a T. Sz.-ben.
8. Az epikai műfajok családfája.

VII. OSZTÁLY.

1. Az irodalomtörténet haszna és fontossága. (Iskolai).
2. Az ősmagyar mondák és újabbkori feldolgozásai.
3. A reformáció elevenítő hatása a magyar szellemi életre.
4. Egy nap iskolánk (XVI. sz.) multjából.
5. A Zrinyiász mint korának hű tükré.
6. A kurucz-költészet lírája.
7. Mikes helye szépprózánk fejlődésében.
8. A bécsi testőrgárda.

VIII. OSZTÁLY.

1. Helyesen bírálta-e meg Kölcsey Berzsenyit?
2. Nemzeti költészetünk uttörői.

3. Bárány Eötvös József írói jellemképe.
4. Petőfi genreképei.
5. Világi zajban fejlődik a férfi karaktere.
6. Petőfi jelentősége irodalmunk virágzó korában.

A tanári kar kulturális működése.

A tanári kar tagjai közül az év folyamán *dr. Veress Samu* igazgató tartott vetített képekkel kísért felolvasást a *görög és római műemlékekről*.

Loysch Ödön, a gömörmezei múzeum igazgatója szakszerű leltárt készített az összes múzeumi tárgyakról, a múzeum berendezését befejezte s tudományos beccsel bíró jelentést és ismertetést írt a múzeum jelenlegi állásáról, részletesen kiterjeszkedve a gömörmezei múzeum keletkezésének és fejlődésének történetére is. Jelentése a múzeum ünnepélyes megnyitása alkalmával felolvastatott s a kiadandó évkönyvbe felvétellett.

Dr. Wallentinyi Dezső Rimaszombat r. t. város költségén összeszedte, rendezte és kiadta *Ferenczy István*, az első magyar szobrász *leveleit*, melyekhez előszót s az uttörő művész rövid életrajzát is csatolta.

Horváth Zoltán, mint a „Gömör-Kishont“ című helyi társadalmi hetilap belső munkatársa, a város közéletének, főleg kulturális intézményeinek mozzanatairól írt vezér- és tárczacikkeket s ez által a közművelődés ügyének fontos szolgálatokat tett. A Kárpátgyűlés gömöri osztályának rimaszombati vezetője.

Czinke István „Református istentiszteleti szertartások“ (liturgiák) cím alatt nagyobb szabásu egyházi irodalmi munkát írt, mely nem csupán beszédeket és imádságokat foglal magában, hanem teljes liturgiát nyújt a prot. lelkészeknek. — A munka széles körben érdeklődést s méltó figyelmet keltett.

VII.

Ifjusági körök és egyesületek.

Jelentés a „Tompa-kör“ 1912—1913. évi működéséről.

Az ifjuság szellemi életének helyes mederben való irányítására, az ifjak ismereteinek gyarapítására, önállóságuk fejlesztésére alapított Tompa-önképzőkör ez éven is sikerrel végezte feladatát. A VII. és VIII. osztályu növendékekből álló kör ez évi tanár-elnöke a tanári kar megbízásából dr. Rochlitz Zoltán volt. A szeptember 16-án megtartott alakuló gyűlésen tisztviselekké választották a következőket: ifjusági elnökké Varga Lajos, titkárrá, Eisele Ottó, főjegyzővé Gondkievich László, pénztárossá Marzsó Lőrincz VIII. osztályu, aljegyzővé Löcherer Géza, ellenőrré Gyurovics János VII. o. tanulókat.

Az év folyamán 13 rendes, 2 rendkívüli és 2 diszülés volt. (Október 6. és márczius 15.)

A tagok beadtak 20 művet ugyanannyi bírálattal. Ezek közül 3-at emlékkönyvbe vett a kör, 11-et dicséretben részesített, 16-ot jó, 10-et pedig méltánylandó fokra érdemesített. — Szavalat volt 14, a melyek közül kettőt emlékkönyvbe vettünk, kettőt megdicsértünk, 9-et jó fokra, 1-et pedig méltánylásra tartottunk érdemesnek. Két szabadelőadást emlékkönyvben örökítettünk meg, egyet pedig dicséretben részesítettünk.

Az október 6-iki diszülésen a megnyitó beszédet Rochlitz Zoltán dr., az alkalmi beszédet Varga Lajos ifj. elnök tartotta. Eisele Ottó és Csemiczky Gábor alkalmi költeményeket szavaltak.

Szerepelt körünk a január 25-iki hangversenyen is, a melyen Árvay György és Eisele Ottó vig monológokat adtak elő.

A márcziusi napok emlékét méltó lelkesedéssel ünnepeltük meg diszes közönség jelenlétében.

Az ünnepély műsora a következő volt:

1. Himnusz. Pásztori Gyula tanár vezetése alatt éneklő ifj. énekkar.
2. Megnyitó beszéd. Tartja dr. Rochlitz Zoltán, a Tompa-kör tanár-elnöke.
3. Nemzeti dal. Szavalja Frenyó Dezső VIII. o. t.
4. Ünnepi beszéd. Tartja Varga Lajos VIII. o. t., a Tompa-kör ifj. elnöke.
5. Kurucz dalok. Éneklő az ifj. énekkar.
6. Márczius 15, Szuhay Benedektől. Szavalja Eisele Ottó VIII. o. t.
7. A vén cigány, melodráma. Szövegét írta Farkas Imre, zenéjét szerezte Farkas Lajos. Előadja Török Árpád VII. o. t., zongorán kíséri Braun Tivadar VII. o. t.
8. A pályázatok eredményének kihirdetése.
9. Marseillaise. Előadja az ifj. zenekar.
10. Szózat. Éneklő az ifj. énekkar.

A pályázatok eredményéről ez ünnepély keretében számoltunk be. Hála a Gondviselésnek, évről-évre vannak jótékony szívű, nemes lelkű maeczenásaink, kik alapítványaikkal, valamint ismételt adományaikkal igyekeznek ifjaink ambícióját növelni és lehetővé teszik számunkra azt, hogy kiváló, munkás ifjainkat jutalomban részesítsük.

Köszönettel és hálával tartozunk:

1. A gömörmegeyi közm. egyesület rimaszombati körének.
2. A rimaszombati polgári olvasókörnek.
3. Bazilidesz János urnak, tiszolczi földbirtokosnak, önképzőkörünk egykori titkáranak megismételt adományaikért.
4. Soós Ferencz és
5. Bodor István uraknak, kik elhunyt kedves fiaik emlékét alapítványaikkal örökítették meg.
6. Boczkó Dániel urnak szíves adományáért.

És végül kegyelettel áldozunk néhai Szabó Erzsí és Bak-say István emlékének, kik szintén alapítványokkal tették nevüket emlékezetessé.

A kihirdetett pályázati tételekre 14 pályamű érkezett be. A tanári kar bíráló bizottsága által megállapított eredmény a következő:

1. A közm. egyesület adományából 20 koronát nyert Varga Lajos VIII. o. t.

2. Ugyanabból az adományból 10 koronát Galambos Géza VII. o. t.

3. A polgári olvasóköri 20 koronáját nyerte Angyal Kálmán VIII. o. t.

4. Bazilidesz János ur adományát, 20 koronát Angyal Kálmán VIII. o. t.

5. Bodor Dezső eml. al. 16 koronát kapta Misecska Bernát VIII. o. t.

6. Szabó Erzsébet eml. al. 8 koronát Eisele Ottó VIII. o. t.

7. Boczkó Dániel ur adományát, 20 koronát Árvay György VII. o. t.

8. Soós Jenő eml. al. 20 koronát a zenekarban kifejtett tevékenységéért Pogány István VIII. o. t.

9. Ugyanabból 10—10 koronát kaptak Buzágh Aladár és Gyurovics János VII. o. tanulók.

10. A Baksay-féle tanár-fiúk részére tett alapból 60 koronát kapott Benedek Gyula II. o. t.

11. A közművelődési egyesület díját, 10 koronát szavazatért Eisele Ottó VIII. o. t.

12. A közművelődési egyesület díját, 10 koronát szavazatért Frenyó Dezső VIII. o. t.

13. A közművelődési egyesület díját, 10 koronát szavazatért Török Árpád VII. o. tanuló.

Összesen 14 jutalom 244 korona értékben.

Dr. Rochlitz Zoltán,
a Tompa-kör elnöke.

*

A Pósa-önképzőkör működése az 1912—1913. tanévben. Az ifjúság előadó képességének, stílus érzékének gyakorlása szóban és írásban s a „Tompa-önképzőkör“-ben való szereplés előkészítése volt, mint az előző években, úgy a lefolyt évben is a „Pósa-önképzőkör“ működésének célja. De a kör egész működése folytonos kapcsolatban áll az V. és különösen a VI. osztály poetikai tanításával.

Az 1912—13. iskolai évben az alakuló ülés 1912. szeptember 18-án volt dr. Wallentinyi Dezső tanár-elnök jelenlétében, mely alkalommal a következők választották meg tisztviselőikül:

1. Ifjúsági elnök: Dobos Béla VI. o. t.
2. Titkárrá: Ponghó Mihály VI. o. t.
3. Főjegyzővé: Komjáthy Zoltán VI. o. t.

4. Pénztárossá: Wjerk Pál VI. o. t.

5. Aljegyzővé: Bradofka Károly VI. o. t.

6. Ellenőrré: László Géza V. o. t.

A kör tagjai csakis az V. és VI. osztály tanulói lehettek, s közülök az V.-ből 11-en, a VI.-ból 34-en voltak a kör rendes tagjai. Az összes tagok száma tehát 45 volt. A kör hetenkint egyszer tartott üléseket és pedig: az egy alakuló gyűlésen kívül 15 rendes-, 4 pót- és 2 diszülést.

A kör tárgyalt 15 munkát, melyek között volt: prózai mű 7, költemény 3, bírálat 10.

A prózai művek közül emlékkönyvbe vétetett 1. A költemények közül emlékkönyvbe vétetett 1, megdicsértetett 2. A bírálatok közül emlékkönyvbe vétetett 1, megdicsértetett 4, jó fokra vétetett 3, méltányoltatott 2.

A kör más irányu munkássága a következő volt: elhangzott 33 szavalt, 1 monolog és 1 hármás jelenet és 3 zenei szám. Ezek közül emlékkönyvi dicséretet nyert 4, megdicsértetett 12, jó fokra vétetett 12, méltányoltatott 3, tudomásul vétetett 3, elvettetett 1 és a három zenei szám jegyzőkönyvi köszönetben részesítettet.

1912. október 6-án tartott a kör diszülést a következő sorrenddel:

1. Hymnus.
2. Ifj. elnöki megnyitó, tartja Dobos Béla ifj. elnök.
3. „Magyarokhoz“ Berzsenyi D.-től, szav. Ternóczky T. VI. o. t.
4. „Október 6.“ Irta és felolvasta Ponghó Mihály VI. o. t.
5. „Fogoly lengyel“ Csengely G.-től, szav. Kriska B. VI. o. t.
6. Tanár-elnök záró beszéde.
7. Szózat.

A második diszülést 1913. márczius 15-én tartotta a kör. Az ünnep sorrendje a következő volt:

1. Hymnus.
2. Megnyitó Dobos Béla ifj. elnöktől.
3. „Nemzeti dal“ szavalja Ternóczky T. VI. o. t.
4. Pályanyertes mű. Irta és felolvasta Ponghó M. VI. o. t.
5. „Kik voltak a honvédek?“ Melodráma. Irta Tóth Kálmán. Szavalja Krisko Béla VI. o. t. Hegedűn kíséri Ponghó Mihály VI. o. t., zongorán pedig Koleszár Iván V. o. t.

6. „Van a szegénynek hazája“ Ábrányi Emiltől. Szavalja Wjerk Pál VI. o. t.

7. Magyar népdalok. Előadja a VI. osztály zenekara.

8. Ünnepi záróbeszéd dr. Wallentinyi Dezső tanár-elnöktől.

9. Szózat.

A márczius 15-iki pályázatok eredménye a következő volt:

Az első díjat 15 koronát nyerte Ponghó Mihály VI. o. t., a másodikat 10 koronát Jellinek Ernő VI. o. t. Ezen kívül nyertek még 5—5 koronát Dobos Béla VI. o. t. Wjerk Pál VI. o. t. és 5 koronát kapott a VI. osztály zenekara.

A verseny-szavalatokon részt vett pályázók közül díjat nyertek: Ternóczky T. VI. o. t., ki a „Talpra magyar“ elszavalásáért pályázott. Alkalmi költemény elszavalásáért kapott 5 koronát Wjerk Pál VI. o. t.

Jutalmakra tehát a kör összesen 50 koronát osztott ki. A pénztárban felmaradt 6 korona 40 fillér készpénzt a „Pósa-kör“ betétkönyvében tőkésítettük.

Dr. Wallentinyi Dezső,
tanár-elnök.

*

A Thököly-kör tisztikara az 1912—13. iskolai évben.

Elnök . . . Gyürky Pál ev. vallástanár.

Másodelnök . Baráth Károly ev. lelkész.

Titkár . . . Eisele Ottó VIII. oszt. tan.

Pénztáros . Hizsó János VIII. oszt. tan.

Főjegyző . . Gyurovics János VII. oszt. tan.

Aljegyző . . Szabó László VI. oszt. tan.

Laptáros . . Bradofka Károly V. oszt. tan.

Szabad előadások, illetve *felolvasások* tartattak a következő tételekről: Thököly élete s jellemzése. A reformáció terjedésének főbb okai hazánkban. A protestantizmus hatása a magyar nemzeti szellem fejlődésére. A protestans iskolák a reformáció korában. Az iskolák fejlődése s jelenlegi helyzete.

*

Ifjúsági énekkar. Az ifjúsági énekkarnak az elmúlt tanévben 70 tagja volt az intézet jóhangu tanulóiból összeválogatva. Az énekkar nyilvánosan az ifjúság márczius 15-iki ünnepélyén, valamint január hó 25-iki hangversenyén szerepelt.

Hangversenyének műsora a következő:

1. Dürrner Gy.: Viharban. Előadja az ifjúsági énekkar.

2. Gounod: Ave Maria. Cellon előadja: Nemessányi Lőrincz, VI. o. t., zongorán kíséri: Braun Tivadar, VII. o. t.

3. Gabányi Árpád: Egy kedves ember. Monológ. Előadja: Eisele Ottó, VIII. o. t.

4. D. F. E. Auber: Die Stumme von Portici. Zongorán előadják: Kolbay Ildi és Róth Lenke.

5. Várady-Hetényi: Petőfi a Hortobágyon. Melodráma. Előadja: Pogány I. VIII. o. t., zongorán kíséri: Veress Samu, VIII. o. t.

6. Jacobi V.: Részlet a „Leányvásár“ cz. operettből. Előadja: Török Á., VII. o. t., zongorán kíséri: Braun Tivadar, VII. o. t.

7. Ábrányi K.: Magyar ábránd. Zongorán előadja: Veress Samu, VIII. o. t.

8. Allaga G.: Magyar népdalok. Előadja az ifjúsági énekkar.

9. Bloch J.: III-me Fantaisie Hongroise. Hegedűn előadja: Pogány I. VIII. o. t., zongorán kíséri: Krcs D. VIII. o. t.

10. Ullmann B.: Képes-levelezőlapok. Monológ. Előadja: Árvai Gy., VII. o. t.

11. Duganne I.: Induló. Előadja az ifjúsági zenekar.

A hangverseny változatos műsorának minden száma rokonszenves fogadtatásban részesült a közönség részéről. Ez buzdítsa a tagokat továbbra is önzetlen nemes munkálkodásra.

Pásztori Gyula,
karvezető, tanár-elnök.

*

Ifjúsági zenekar. Az ifjúsági zenekar tagjainak száma az 1912—13. tanévben 10 volt. Heti 2 órán gyakorolták a zenekari összejátékot Pogány István VIII. o. t. vezetése mellett, kinek buzgó, ügyes munkálkodását nyilván mutatta a zenekar temperamentumos, fegyelmezett játéka, mellyel osztatlan elismerést aratott minden nyilvános szereplésénél.

Pásztori Gyula,
tanár-elnök.

*

Tornakör. A tornakörnek ez évben 80 rendes tagja volt. A tagok csoportokra osztva hetenként 2 órán át gyakorolták magukat az iskolai tananyag és utasítás keretében a testgyakorlásban a tornatanár felügyelete mellett. — A kör ifjúsági elnöke: Orosz Károly VIII. o. t., alelnöke: Varga Lajos VIII. oszt. tan.,

pénztárnoka: Kossúth József VIII. o. t., jegyzője: Wjerk Pál VI. o. t., háznagya: Marzsó Lőrincz VIII. oszt. tan. volt.

Itt kell megemlitenünk, hogy a jövő tanév elejétől kezdve a mi tanulóink körében is megalakítjuk a test- és jellem harmonicus nevelését célzó *cserkész* egyesületet, melyre már most felhívjuk a szülők figyelmét.

*

Vívőkör. Vívásra a tanév elején 40 tanuló jelentkezett, kik közül kardvívásban 30-an, a vitőrvívásban 10-en vettek részt. A kardvívók 3 csoportba osztva heti 2 órában gyakorolták az olasz rendszerű kardvívást. A lábtechnikán kívül a vágások, szurások és védek nemeit, az egyszerűbb penge- és testtámadásokat, azok védelmét; az elő- és közbevágásokat, feltartó szurást, a tempo támadást és mindezek gyakorlati alkalmazását.

A haladók közül kiválóbbak: Orosz Károly VIII., Török Árpád VII., Pólya László VII., Löcherer Géza VII., Pékh Gyula VII., Sáfrány Béla VII. és Madarassy Kálmán VI. o. tanulók. A kezdők között: Vargha Lajos VIII., Eisele Ottó VIII., Kossuth József VIII., Lucsánszky Barna VII., Rátkay Gyula V. és Komáromy Géza V. o. tanulók.

A vitőrvívók ugyancsak heti 2 órán gyakorolták a lábtechnikán kívül a szurások különböző nemeit helyből és rohammal; penge és testtámadásokat, cseleket, az egyszerű és kontra védeket.

Kiválóbbak: Benedek Gyula II., Korányi Zoltán V., Bleyer Viktor III. oszt. tanulók. *Szigeti Benedek Gyula*, vezető tanár.

*

Ifjúsági olvasó- és sakk-kör. Elnök Kerekes Dezső tanár, ifjúsági elnökök Frenyó Dezső és Hudiczius Ferencz. A kör tagjai voltak a VII. és VIII. osztály tanulói és az V. és VI. osztályból az önként vállalkozók. Tagsági díj 2 kor. — A kör következő lapokat járatta: Vasárnapi Ujság, Ország-Világ, Uj Idők, Hét, Tolnai Világlapja, Szövétnek, Zászlónk, Az Ujság, Pesti Hírlap, Világ. Az olvasóterem nyitva volt 4—6 óráig külön napos felügyelete alatt.

*

Ifjúsági gyámintézet. Ifjúsági gyámintézetünk ez évben is megfelelt szép hivatásának, nemes rendeltetésének. Jóra fogé-

kony ifjúságunkat serkentette, szoktatta a jótékonyság gyakorlására, a mások bajával törődő emberszeretetre.

Az alakuló közgyűlést szeptember, az évről és leszámoló ülést pedig június 21-én tartottuk meg az ifjuság élénk érdeklődése mellett.

Mintegy 300 tanuló lépett be tagul az elmúlt éven át 1—10 fillér havi járulékkal. Voltak olyanok is, a kik 10 hó alatt összesen 3 koronát is befizettek.

I. Bevétel volt:

1. Mult évi maradvány	47 kor.	08 fill.
2. Gyűjtés az I. osztályban	7	95
3. „ a II. „	16	96
4. „ a III. „	20	99
5. „ a IV. „	14	40
6. „ az V. „	34	05
7. „ a VI. „	26	83
8. „ a VII. „	32	39
9. „ a VIII. „	38	10
10. „ az érettségizett ifjak közt ...	20	—
11. Kamat az időközi betétek után ...	2	50

összesen: 261 kor. 28 fill.

Külön kiemelésre méltó az az örvendetes tény, mely az ifjuság érésevel, komolyságával együtt az emelkedő osztályok adományozásának, jócselekedetének fokozatos emelkedésében nyilatkozik! Legelől jártak ebben is a VII. és VIII. osztály nemes tanulói, kiket jól esik külön is megdicsérnem ez önzetlenségükért! Valamint az V. osztály derék tanulóit, a kiknek „Gyakorló Köre“ 25 koronával segítette önzetlenül a gyámintézetet!

A gyűjtés sikere mindenkor az egyes osztálypénztárosok buzgóságától függ. Legszebb sikert *Varga Lajos* VIII. o. t. titkár, *Gondkivics László* VIII. o. és *Löcherer Géza* VII. o. pénztárosok arattak. Övék az elismerés pálmája. De nemes ambíciót fejtettek ki: *Dobos Béla* VI. o. és *Ráróssy Gyula* V. o. pénztárosok is, valamint a többiek: *Ablonczy Ernő* IV. o. t., *Antalik István* III. o., *Tóth Zoltán* II. és *Halász József* I. o. t. is.

II. Kiadás. Az egybegyűlt pénzt a tanári kar beleegyezéssel így használtuk fel:

1. Magyarhoni e. e. e. gyámintézetnek ...	30 kor.	— f.
2. Gömörmegyei ref. „ ...	30	—
3. Ifjúsági jutalomdíjakra és könyvekre ...	36	90

4. Leopoldianumra... ..	2 kor.	— f.
5. Rozsnyói árvaházra	30	” — ”
6. Eperjesi Theol. Otthonnak	20	” — ”
7. Alaméri ref. egyház templomára	20	” — ”
8. Ifjusági kölcsönkönyvtárra	50	” — ”
9. Budapesti prot. árvaháznak	5	” — ”
10. A jövő év javára betéthez	36	” 50 ”
11. Postaköltség az 1—2., 4—7. tét elküld. — ”	—	” 88 ”

Összesen: 261 kor. 28 f.

Ez esztendő ifjusági gyámintézetünknek immár a 39-ik esztendeje volt. Mint tanulságos és biztató adatot említjük fel, hogy egyesületünk megalakulása óta 3304 kor. 04 fillért osztott szét különböző egyházi és világi jótékony czélokra. — Ime, az 1874-ben elvetett kicsiny mag 39 év alatt mily szép, gazdag gyümölcsöt termett!

Ezt egyrészt az ifjuság jóban és az altruizmusban való haladásának, másrészt különösen az V.—VIII. osztályok áldozatkészségének és *Varga* Lajos titkár példás és lelkiismeretes buzgóságának tulajdonítjuk, a ki eddig soha el nem ért szép eredményre jutott!

Kisérje a nemes szellem valamennyiöket továbbra is!

Dr. Wallentinyi Dezső,
gyámint. tanár-elnök.

VIII.

Taneszközök.

Tanári könyvtár. A könyvtár állománya a lefolyt 1912—1913. tanévben 187 iskola értesítőjét is beleszámítva 293 művel 307 kötetben gyarapodott. A gyarapodás részint ajándékozás, részint tagilletmény és vétel útján történt. Az alábbi művek leltározva és lajstromozva lettek:

I. Ajándék művek:

1. Berczik Árpád színművei 5 k. (Berczik Árpádné ajándéka).
2. A gyöngyösi irodalmi társaság évkönyve II-ik kötet 1909—1912.
3. Békefi emlékkönyv. (Többen.)
4. A Sigray alapítvány emlékünnepe.
5. Dr. Kovács Izsó: Hemopatia.
6. B. Pap István: A belmisszió hősei. (Szerző ajándéka.)
7. Az Athenaeum nagy képes naptára az 1911. évre.
8. A besztercebányai tankerület harmadik igazgatói értekezletének jegyzőkönyve.
9. Dr. Wallentinyi Dezső: Ferenczy István levelei.
10. Borsos István: A pápai ref. főiskola éremgyűjteményének leírása II. görög, barbar és római érmek.
11. Sándor József: Az E. M. K. E. megalapítása és negyedszázados működése.
12. Sándor József: Az E. M. K. E. negyedszázados örömnepének s a kapcsolatos kolozsvári országos közművelődési kongresszusnak leírása.
13. Özv. Schönherr Antalné: Schönherr Gyula dr. emlékezete.

14. Vigand Rezső: Budapest utmutatója. (Ifj. Rábely M. ajándéka.)
 15. Szent-Margitsziget gyógyfürdő.
 16. Takács Zoltán dr.: A pápai református főiskola báró Baldacsi Antal-féle metszetgyűjteményének katalógusa.
 17. Révai: Nagy Lexikona 6 k. (V. k. min. ajándéka).
 18. Anakreons Gedichte und Oden der Sappho.

II. Tagilletmények:

A Magyar Tudományos Akadémia illetményei:

19. Dr. Thallóczy Lajos és Horváth Sándor: Alsó-szlavóniai okmánytár.
 20. A magyar tudományos akadémia kiadásában megjelent munkáknak és folyóiratok tartalmának betürendes címjegyzéke. 1889—1910. II. rész.
 21. Vári Rezső: A ciliciai Oppianus Halientikájának kézirati hagyománya II. rész. I. fele.
 22. Schmidt József: Kísérlet az idy. gutturalis probléma megoldására.
 23. Badics Ferencz: Gyöngyösi ismert és ismeretlen költeményei.
 24. Szekfü Gyula: Serviensek és familiárisok.
 25. Gróf Tisza István: Sadowától Sedanig.
 26. Hodinka Antal: A tokaji görög kereskedő társulat kiváltságának az ügye 1725—1772.
 27. Munkácsi Bernát: Emlékbeszéd Hunfalvy Pál felett. XV-ik k. 11. sz.
 28. Károlyi Árpád: Emlékbeszéd Huber Alfonz felett. XV. kötet 9. sz.
 29. Gyomlay Gyula: Emlékbeszéd Bartal Antal felett. XV. kötet 10. sz.
 30. Császár Elemér: Emlékbeszéd Katona Lajos felett. XV. kötet 12. sz.
 31. Ilosvay Lajos: Emlékbeszéd Than Károly felett. XVI. kötet 1. sz.
 32. Hornyánszky Gyula: Emlékbeszéd Zeller Eduárd felett. XVI. k. 2. sz.
 33. Ilosvay Lajos: Emlékbeszéd Berthelot Marcelin felett. XVI. k. 3. sz.
 34. Medveczky Frigyes: A római stoicismus társad. elméletei.

35. Károlyi Árpád: Emlékbeszéd Pauler Gyula felett. XVI. kötet 4. sz.
 36. Rácz Lajos: Rousseau és Sauttersheim.
 37. Az ág. h. ev. egyetemes tanügyi bizottág: Ágost. hitv. ev. keresztyén vallásoktatás a középfoku iskolákban.
 38. Bal Jeromos stb. Hein Gáspár Lőcsei krónikája. 2 k.

III. Vett művek:

39. Lovik Károly: A préda.
 40. Malonyay Dezső: Polgártársak.
 41. Hevesi József: Piros narancsok.
 42. Kanizsay Ferencz: A cserebogár.
 43. Danielné Lengyel Laura: Máb királyné.
 44. Gárdonyi Géza: Falusi verebek. Oláh Gábor: Irói arcképek.
 45. Szilágyi Géza: Lepel nélkül.
 46. Hevesi József: Hazai rög. Novellák.
 47. Herczeg Ferencz: Mutamur.
 48. Szomaházy István: A kétszivü Pető.
 49. Bársony István: Négyszem közt.
 50. Bródy Sándor: Jegyzetek a szerelemről.
 51. Krúdy Gyula: A podolini takácsné.
 52. Berczik Árpád: Hogy született a szerelem.
 53. Heltai Jenő: Scheres.
 54. Kapi Béla: Ad Astra.
 55. Tompos József: A magyar ballada története.
 56. Schwen Arnold: Palócz népdalok.
 57. Riedl Frigyes: Arany János.
 58. Goldzieher Ignác: Előadások az iszlamról.
 59. Gardner A. Ernst: A régi Athén.
 60. Dr. Veress Endre: Izabella királyné. 1519—1559.
 61. Dr. Horváth Jenő: A XIX. század alapvetése. A nagyhatalmak megalakulása. 1648—1715.
 62. Borovszky Samu dr.: Temesvármegye.
 63. Haraszi Gyula: Edmond Rostand.
 64. Bielschowsky Albert dr.: Goethe. Sein Leben u. seine Werke 2 kötet.
 65. Bain Alexander: Neveléstudomány. 2 kötet.
 66. Strinberg: Történelmi miniatürök.
 67. Oppenheimer: Az állam.

68. Mecsnikov: Optimista világnézet.
 69. Th. Carlyle: A francia forradalom története. 3 kötet.
 70. Nietzsche: Tul az erkölcs világán.
 71. Dr. Filarszky Nándor: Növénymorphologia.
 72. Soddy Frederick: A rádium.
 73. Aujeszky Aladár: A bakteriumok természetrajza.
 74. Dickens Károly: Két város.
 75. Szomaházy István: Kártyavár.
 76. Rudyard Kipling: Elborult világ.
 77. Seress Imre: A végzet.
 78. Garai Ferencz: Dr. Molitórisz rögeszméje.
 79. Kóbor Tamás: Az élet ára.
 80. Pakoss József: A nyárádi kényúr.
 81. Barna Jakab: A játékok könyve.
 82. Zboray Aladár: Megváltó szerelem.
 83. Fergus Home: Egy rejtélyes eset.
 84. Viraágh Béla: A trón bolondja.
 85. Eschtrud Natalia: A malomherczeg.
 86. Kövér Ilona: Révész Magda.
 87. Tábori Kornél: A nőgyülölő.
 88. Seress Imre: Két millió mint házassági akadály.
 89. Laurids Bruun: Holdvilágos éjszakán.
 90. Ohnet György: Harcz a szerelemért.
 91. Rexa Dezső: Egy nemes család története.
 92. Nógrády László: Katóka.
 93. Primer W.: A mexikói tigris.
 94. Farkas Antal: A csanádi parasztbíró.
 95. Vértesi Arnold: Az élet betege.
 96. Prém József: Félvér.
 97. Appleton G. W.: A félelmetes utas.
 98. Kabos Ede: Az éhező tanyán.
 99. Malonyai Dezső: A magyar nép művészete. IV. k.
 100. Ráth György: Az iparművészet könyve. III. köt.
 101. Pater Walter: A renaissance. Ford. Sebestyén Károly.
 102. A kolozsvári tudományegyetem Tanrendje, Almanachja és beszédei 1912–1913. tanév II. féléve. 3 K.
 103. Dr. Császár Elemér: Ányos Pál.
 104. Zempléni Árpád: Turáni dalok.
 105. Hartmann János: Petőfi tanulmányok.

A könyvtár dotációjából még 14 évi egyházi és tudományos folyóirat előfizetési költsége is fedeztetett.

Marton István,
könyvtáros.

Érem- és régiségtár. A nagykönyvtárban elhelyezett éremtár a lefolyt évben nem gyarapodott. Állománya 970 darab, többnyire réz érem, a vegyes- és Habsburg királyok korából. Köztük 40–50 darab ezüstpénz és érem.

*

Ifjúsági könyvtár. A tanulói könyvtár összes állománya 1544 kötet, mely négy csoportban kezeltek.

Az *I. csoport* állománya 247 kötet. Felügyelője dr. Rochlitz Zoltán. A folyó évben nem gyarapodott.

A *II. csoport* (III. és IV. osztály) állománya 180 darab. Az 1912–1913. évben gyarapodott a következő 57 kötettel: Áldor I.: Dósa György; Andersen: Meséi; Arany J.: Toldi, Fülemüle stb.; Bálint K.: Történelmi helynevek; Benedek Elek: A Szent Anna tavától a Czenk tetőig, Két történet; Bernt Lie: Diáktörténetek; dr. Cserey A.: Gombaismeretek; Csulak L.: Székelyföldön; Falk M.: Erzsébet királynéről; Faludi F.: Nemes urfi; Földes G.: Szibériai képek; Gaál M.: Hún és magyar mondák, A javithatatlan, Magyarország művelődési állapota; Gaál I.: gróf Benyovszky M. kalandjai; Gárdonyi G.: Az én falum; Hevesi L.: Jelky András; Jókai M.: Magyarok népségei, Kis Dekameron, Kedves Atyafiak; Junge M. Sarolta: Elbeszélések a római világból; Kisfaludy Károly: Szilágyi Mihály; Kisfaludy Sándor: Válogatott költeményei; Kolumbán L.: Utazás a Vágon, A Délvidéken, A Magas Tátra hazájában; Komáromi L.: Görög regék; Krúdy Gy.: Utazás a Tiszán; Madzsar G.: Legjobb otthon; dr. Márky S.: Hunyadi Mátyás; Mika S.: Történeti olvasókönyv; Mikszáth K.: Beszélő köntös; Murai K.: Az új nevelőnő; Otkor M.: Chox Des Tables de La-Fordaine; Petőfi S.: Helység kalapácsa; Sárandy I.: Elpusztult Birodalom, Mesék országában; Srift J.: Guliver utazása; Szivós B.: Nanzen utazása, Debreczen és a Hortobágy; Varga O.: A tiz szobor; Verme Gy.: A Bégum 500 milliója, Grant kapitány, Chinttya hajótöröttje, Utazás a föld körül; Jókai M.: Magyar nemzet története; Lauka G.: Ujabb novellák; Zsengeri S.: Lénárd és Gertrúd; Gaál M.: Ágyudörgés között; Tompa M.: Költeményei; De Anicis Edmondó: A szív; Jókai M.: Regék; Jósika M.: Regegyöngyök.

A hetenként tartott könyvkiosztásra járt a III. és IV. osztályból 82 tanuló. Ezek közül a III. oszt. 42 tanulója olvasott 677 darab, a IV. oszt. 428 darab, összesen 1105 darab könyvet.

Könyvtárőr: Dr. Wallentinyi Dezső.

A III. csoport 49 művel gyarapodott. Mai állománya 339 kötet. — Zempléni P. Gyula: A rézbőrű bosszuja; Williams Archibald: Korunk találmányai; Wildenstein: A burok magyar vitéze; Vörösmarty M.: A két szomszédvár, Zalán futása; Vámbéry Ármin: Utazásai Ázsiában; Treller Ferencz: Az indiánok réme; Tinódi S.: Budai Ali basa histórtája; Sven Hedin: A rejtelmes india felé; Sienkiewice: Ano vadis? 2 köt.; Shakespeare: Lear király; Schedel F.: Kisfaludy K. minden munkái, 3 kötet; Nansen: Éjen és jégen át; Mikszáth: Club és folyosó, Az új zrinviász; Mignet: Franklin élete; Markó Ferencz: Cortex Ferdinánd; May K.: A kordillérákban; Madách I.: Az ember tragédiája, 3 kötet; Lord Lytton: Pompéji utolsó napjai; Lengyel Laura: Magda története. Kisfaludy K.: Iréne. Kemény Zs.: Zord idő; dr. Kane E. K.: Kane a sarkutazó; Justh Zs.: A pénz legendája; Ganss Viktor: A burok földjén; Findura Imre: Rimaszombat története; gróf Festetics R.: Emberevők között; Erdélyi János: Pályák és pálmák; B. Eötvös József: A nővérek, I—II, Emilió Salgari: Az aranymezők királynője, A kék hegyek kincse, Az alaszka aranyásók, Cserna grófja az idegenek légiójában; Donászy F.: Életünket és vérünket és a sághvári kastély urai, Az asztékok kincse; Daudet Alfonz: A kis iczé; Csokonai Vell: Lilla. Church J. A.: Két ezer év előtt; Chaurch J. A.: Római élet Ciceró korában; Bert Pál: Afrikai utazások és vadászkalandok; Ázsiai és ausztráliai utazások és vadászkalandok; Benedek E.: Krisztus Legendák, A honfoglalás mondái; Áldor I.: A nagy Napoleon császár, Mohamed élete; Bov: Twist Olivér; Serényi Gusztáv: Repülőgépen a föld körül.

A IV. csoport állománya 778 kötet. Gyarapodás: Magyar Könyvtár 458—650 füzetig. — Schidloff Franczia nyelvten; Vas Gereben: Garasos arisztokrácia; Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember; Jókai Mór: Az elátkozott család; Mikszáth Kálmán: A Noszty tiu esete Tóth Marival; Jókai M.: A janicsárok végnapjai, Az egyiptusi rózsa; B. Kemény Zsigmond: Zord idők, 2 kötet; Pálffy Albert: Egy mérnök regénye; Gyulai Pál: Egy régi udvarház utolsó gazdája, A vén színész, Nők a tükör előtt

Könyvtárőr: *Kerekes Dezső.*

*

Az ifjúsági kölcsönkönyvtár ez évben a következő iskolai könyvekkel gyarapodott: Az *ifjúsági gyámintézet* 50 koronás

adományából és a használati díjakból 42 kötettel; *Lenner Gyula* ajándékából 5 kötettel; *Loysch Ödön, Marton István, dr. Wallentínyi Dezső* ajándékából a tanári tiszteletpéldányok számával 23 kötettel; *Lévai Izsó* ajándékából 10 kötettel; *Ternóczky Tibor* VI. oszt. tan. 8 k.; *Pandula Pál* VIII. oszt. tan. 6 k.; *Szabó László* VII. oszt. tan. 6.; *Bartha Ferencz* III. oszt. tan. 1 k.; *Dobos Béla* VI. oszt. tan. 5 k.; *Konszky József* III. oszt. tan. 1 k.; *Mikó László* III. oszt. tan. 2 k.; *Lepórisz László* III. oszt. tan. 2 k. és *Fehér István* III. oszt. tan. ajándékából 4 kötettel. Vagyis összesen 115 darab részben új, részben használt tankönyvvel.

Fogadják az összes nemesszívű adományozók ez uton is hálás köszönetünket!

E humánus adományokkal a kölcsönkönyvtárban jelenleg körülbelül 600 drb. használt és új iskolai könyv van, melyekből minden szegénysorsu és törekvő tanuló kaphat könyvet egy évi használatra, ha bélyegtelen folyamodványt nyújt be — minden melléklet nélkül — 1913. évi augusztus hó 20-ig dr. Wallentínyi Dezső könyvtárörhöz.

I—1 kölcsönvett könyv után az év végén 20—20 fillér kötési és kopási díj fizetendő. A múlt év végén e czímen begyűlt 23 korona 70 fillérből 7 kor. 20 fillért bekötésre, a többi új könyvek vásárlására fordítottuk. Aki kölcsönkapott könyvét újra kötteti, azért kopási díjat nem fizet.

Az elmúlt 1912—13-ik iskolai évben a kölcsönkönyvtárból 40 tanuló kapott összesen 249 drb. könyvet 614 K 20 fillér értékben.

Dr. Wallentínyi Dezső, könyvtárőr.

*

Természetráji muzeum gyarapodása. Állattani rész: Indiai mungó szemüveges kígyóval 20 kor. — 6 doboz rovar a tanulók gyűjtéséből.

Növénytan rész: Száritott növények a helyi flórából a szaktanár és a tanulók gyűjtéséből.

Botanikus kertünknel, főleg a meglevők rendezésére és tisztogatására fordítottunk gondot. Szereztünk néhány gumós növényt.

Ásvány, közet-geológiai rész: 31 drb. ásvány Kapnikbánya vidékéről *Terray Gyula* urtól. Vasérczek Vashegyről *Hruska Zoltán* tanulótlól. Aranyércz Rimabányáról *Koczka Pál* tanulótlól.

Vegyteni rész: használatra való anyagokkal gyarapodott. A tanulók közt meghonosítottuk a *madárvédő-egyesületet*, amelyet kivált az V-ik osztályosok karoltak föl, készítettek a kertben madáretetőt, hordtak magvakat és a tél folyamán a muzeumban két *előadást tartottak vetített képekkel* kisebb belépődíj mellett. Az előadásokat *László Géza* tanuló dolgozta ki és ezek jövedelme 8 K 50 fillér a jövő téli madárvédelem céljaira szolgál.

Horváth Zoltán, a muzeum őre.

*

Természettani muzeum. Gyarapodás: Elektromagnes készülék Weinhold szerint		200 korona.
Waltenhofer-féle inga		90 "
Foncault-féle korong		85 "
Hangosan beszélő ívlámpához mikrofon és induktios tekercs		180 "
Röntgen-lámpa regenerátorral		40 "
Kriptoskop		40 "
Schuhman készüléke		45 "
Seebeck-féle Hernoelektromos készülék		18 "
Higanyos commutator		35 "
		733 korona.

Szertárőr: *Kerekes Dezső*.

*

Rajz szertár. Rajzszertárunk a lefolyt évben nem gyarapodott.

A szertár őre: *Holéczy Miklós*, rajztanár.

*

Tornaszertár. Az idén a füleslapda- és football-játékokhoz szükséges eszközök szereztettek be 100 korona értékben. A szertár egyebekben nem gyarapodott.

Szertárőr: *Sz. Bendek Gyula*.

Tanészkezeink és összes szertáraink gyarapítását a lefolyt évben szerényebb mértékben eszközöltük azon örvendetes reményben, hogy a jövő évben a kormány által kilátásba helyezett beruházási államsegélyből összes szertárainkat minden tekintetben a fejlődés követelményeinek megfelelően fogjuk felszerelhetni.

IX.

Házi tornaverseny.

A házi tornaversenyt ez évben június hó 14-én tartottuk meg az iskola tágas torna- és játékdudvarán, az igazgatóság, tanári kar és nagyszámu intelligens közönség jelenlétében, melynek programja a következő volt:

1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Szabadgyakorlatok. 4. Sikfutás I-IV. oszt. 80 m. V-VIII. oszt. 100 m. 5. A IV. oszt. osztály tornázása az al. korláton. 6. Sulydobás V-VIII. oszt. 7. Magasugrás V-VIII. 8. Mászás a I-IV. oszt. 9. Svéd gerelyvetés az V-VIII. oszt. 10. Football-mérkőzés a II-III., IV-V. osztályok csapatai között. 11. Füleslapda mérkőzés az V-VII. és VIII. oszt. csapatai között. — Csakhogy a már évek óta — épen a tornaverseny napján — elmaradhatatlan nyári zápor az idén is pontosan beköszöntött, megzavarva a szép ünnepélyt, melyet részben a teremben, részben 16-án folytatólagosan bonyolítottunk le.

A győztes tanulók neveit a jutalmazások címü fejezetben közöljük.

*

Rozsnyói tornaverseny. 1913. évi május hó 24-25-én a gömörmezei főgimnáziumok válogatott csapatai tornaversenyt tartottak. A versenyen tanintézetünk is részt vett a tornatanár vezetése alatt. Kísérő tanárok: Loysch Ödön és Fábrián Zsigmond voltak. A verseny lefolyásával s annak eredményével annak idején a vármegyei lapok bőségesen foglalkoztak. Itt csak azt az intézetünkre nézve feltűnően szép eredményt kell konstataálnunk, hogy tanulóink első győztesekként kerültek ki a testvér gimnáziumok tanulóival való mérkőzésből s ennek tanuságául elnyerték és magukkal hozták a gróf Andrássy Géza által kitűzött vándordíjat: egy szép és nagyértékű ezüst serleget. A

báró Hámos Antal által kitűzött ezüst szivartárczát is főgimnáziumunk egyik növendéke, Török Árpád VII. o. tanuló nyerte el. A versenybiróság csapatainkat a következő kitüntetésekben részesítette:

Diszoklevelet nyertek a *magasugrás* ötös csapatversenyén (7·45 méterrel) Pólya László, Török Árpád, Trunkó István, Zapotoczky I., Marssó Lőrincz; a *sulydobás* ötös csapatversenyén (47·41 méterrel) Hízó János, Varga Lajos, Török Árpád, Urbányi Béla, Wjerk Pál; a *kötélhuzás* ötös versenyén Hízó János, Orosz Károly, Soós Zoltán, Urbányi Béla, Wjerk Pál; a *füleslapda játék* tízes csapatversenyén (holt verseny) Gondkievics László, Varga Lajos, Orosz Károly, Török Árpád, Zapotoczky Jenő, Hupka László, Fabriczy Árpád, Muraközy Géza, Jellinek Gyula.

Az összes versenyekből tornászcsapatunk 33 ponttal került ki első győztesként, még pedig:

a 400 méteres síkfutásban	15 ponttal.
a svéd-gerelyvetésben	12 ponttal.
a 4 × 100 méteres stafétafutásban	2 ponttal.
a magasugrásban	1 ponttal.
a sulydobásban	1 ponttal.
kötélhuzásban	1 ponttal.
füleslapdajátékban	1 ponttal.

S ezzel a versenyekben részt vett gimnáziumokkal szemben elnyerte az Andrassy-féle ezüst-serleget.

X.

Ösztöndíjak és jutalmak.

Ösztöndíjak. 1. Baksay István által tanárfiuk részére tett alapítvány 1 darab Rimaszombati Tak.-p. részvény f. osztalékát 60 koronát kapta Benedek Gyula II. o. t.

2. Baksay István és neje által tett 2000 kor. családi alapítvány 80 kor. kamatát kapta Sággy Mihály IV. o. t.

3. Baksay István-féle 2000 kor. jubileumi alapítvány kamatát 80 kor. kapta Gyurove János VII. o. t.

4. Bodor István-féle 1000 kor. jubileumi alapítvány 40 kor. kamatát kapta Hízó János VIII. o. t.

5. Dapsy Vilmos-féle 2000 kor. alapítvány I. fele 80 kor. kamatát kapta Angyal Kálmán VIII. o. t.

6. Dapsy Vilmos-féle 2000 kor. alapítvány II. fele 80 kor. kamatát kapták Ponghó Mihály VI. o. t. 50 és Soós István VI. o. t. 30 koronát.

7. Huszt József-féle 2000 kor. alapítvány 80 kor. kamatát kapta Szabó László VII. o. t.

8. Nagy Lajos-féle 2000 kor. alapítvány 80 kor. kamatát kapta Korányi Zoltán V. o. t.

9. Káposztás Józsefné szül. Nagy Julia-féle 2000 koronás alapítvány összes jövedelme 80 korona. Ebből 50 kor. kapott László Géza; 30 koronát Fejes János V. o. tanulóknak.

10. Piskalszky Endréné szül. Kovács Julia-féle 2000 koronás alapítvány összes jövedelme 80 kor. Ebből 30—30 kor. kapott Német Pál V. o. t. és Német Ágost VII. o. t.; 20 koronát Eisele Ottó VIII. o. t.

11. Lichard Károly I. 2000 koronás alapítvány 80 korona kamatát kapta Misecska Bernát VIII. o. t.

12. Lichard Károly II. 400 koronás alapítvány kamatát 16 koronát kapta Wallentinyi Dezső III. o. t.

13. Huszt Andrásné szül. Barkassy Lidia 1200 kor. alapítvány 48 kor. kamatát kapta Buzágh Aladár VII. o. t.

14. Soós Ferencz és neje Gyulay Hermin urnő által fiuk emlékére tett 1000 koronás alapítvány (márcz. 15-én adandó ki) 40 kor. kamatából 10—10 koronát kaptak Buzágh Aladár és és Gyurovics János VII. o. tanulók; 20 koronát Pogány István VIII. o. t.

15. Csider László özvegye: Dapsy Emma férje emlékére tett 2000 koronás alapítvány 40 korona kamatát kapta Kapczy Tamás IV. o. t.

16. Csider Károly emlékére tett 600 koronás alapítvány 24 korona kamatát kapta Komjáthy Zoltán VI. o. t.

17. Ifj. Hanvay Zoltán emlékére atyja által tett 1000 kor. alapítvány 40 kor. kamatát kapta Bradofka Károly V. o. t.

18. Id. Hanvay Zoltán által a magyar nyelvben tett előmenetelért adott 300 koronás alapítványának 12 koronás kamatát kapta Dósa József II. o. t.

19. Káposztás Józsefné szül. Zehery Julia férje emlékére tett 400 koronás alapítvány 20 korona kamatát kapta Ablonczy Ernő IV. o. t.

20. Stelkovic István emlékére özvegye: Miks Anna által tett 400 koronás alapítvány 16 korona kamatát kapta Konszky József III. o. t.

21. Reguly Péter emlékére nővére: Félix Pálné sz. Reguly Johanna által tett 400 koronás alapítvány 16 korona kamatát kapta Wallentinyi Dezső III. o. t.

22. Fábry János iskolánk 50 éves jubileuma alkalmával tett 200 kor. alapítvány 8 kor. kamatát kapta Dósa József II. o. t.

23. Zeherjei ref. egyház 200 koronás alapítvány 8 korona kamatát kapta Kovács Zoltán III. o. t.

24. Pelsöcz—Szentpétery 200 koronás alapítvány 8 korona kamatát kapta Németh Jenő I. o. t.

25. Zehery István emlékére anyja, előbb Zehery Istvánné, majd Káposztás Józsefné szül. Nagy Mária által adományozott 4 darab gömörmezei nép- és iparbanki részvény 40 korona kamatát kapta Jánosdeák István IV. o. t.

26. Káposztás József-féle 84 koronás alapítvány 3 korona kamatát kapta Gergely János I. o. t.

27. Gróf Forgács Gyuláné 1000 koronás alapítvány 40 korona kamatát kapta Gondkievics László VIII. o. t.

28. Löcherer Tamás dr. 1200 koronás alapítvány 48 korona kamatát kapta Dobos Béla VI. o. t.

29. Szathmáry József emlékére tett 200 koronás alapítvány 8 korona kamatát kapta Szabó Károly I. o. t.

30. Baksay-féle mellékjutalomdíj alap 200 kor. 8 korona kamatát kapta Klein Samu VIII. o. t.

31. Kohn Adolf-féle 100 koronás alapítvány 4 kor. kamatát kapta Maros Miklós V. o. t.

32. Iskola felavatási alap 500 kor. 20 kor. kamatát kapta Vjerk Pál VI. o. t.

33. Ifjusági segélyalap 450 kor. 18 korona kamatát kapta Vjerk Pál VI. o. t.

34. Tornaegyesületi alap 200 kor. 8 korona kamatát kapta Török Árpád VII. o. t.

35. Koszoru-alap 500 kor. 20 kor. kamatát kapta Kapczy Tamás IV. o. t.

36. Rimabrézó-likéri alap jöved. ez évben nem adatik ki.
37. A Terray Károly emlékére tett 1000 kor. járadék jövedelme ez évben nem használtatott fel.

38. Singer S. Leo 100 kor. alapítvány 10 korona kamatát kapta Klein Samu VIII. o. t.

39. Róth—Teleky-féle külső ösztöndíj 65 koronát kapta Eisele Ottó VIII. o. t.

40. Jellinek Bertalan 200 koronás alapítvány 8 kor. kamatát kapta Frommer Imre I. o. t.

A gyámintézettől:

Trunkó István VII. o. t.	10 K.
Fejér István III. o. t.	5 K.
Demeter Gyula IV. o. t.	5 K.
Fráter György III. o. t.	5 K.

Összesen: 25 K.

A kiosztott pénzjutalmak összege az intézet alap-

jaiból	1186 korona.
Az ifjusági gyámintézettől	25 korona.
Róth-Teleky külső ösztöndíj	65 korona.
Tandij kedvezmény	1350 korona.
Tápdíj kedvezmény	1362 korona.
A könyvjutalmak értéke	60 korona.

Összesen: 4048 korona

segélyben részesültek jó magaviseletű és jeles előmenetelű tanítványaink.

*

Könyvjutalomban részesültek:

- 1 Frics Gyula I. o. t.
- 2 Fráter László II. o. t.
- 3 Zmeskál József III. o. t.
- 4 Fráter György III. o. t.
- 5 Braun Géza III. o. t.
- 6 Bleier Viktor III. o. t.
- 7 Bokor Manó IV. o. t.
- 8 Zmeskál Zdenkó V. o. t.
- 9 Ráróssy Gyula V. o. t.
- 10 Sailer István VI. o. t.
- 11 Madarassy Kálmán VI. o. t.
- 12 Pékh Gyula VII. o. t.
- 13 Löcherer Géza VII. o. t.
- 14 Varga Lajos VIII. o. t.
- 15 Pollacsek Sándor VIII. o. t.

*

Tandijkedvezményben részesültek az 1912—13-ik tanévben:

1. Halász József I. o. t.	60 kor.
2. Lenner Emil I. o. t.	60 kor.
3. Szűcs László I. o. t.	60 kor.
4. Tankó András I. o. t.	10 kor.
5. Benedek Gyula II. o. t.	60 kor.
6. Dósa József II. o. t.	30 kor.
7. Loysch Ödön II. o. t.	60 kor.
8. Lenner Ödön III. o. t.	60 kor.
9. Wallentinyi Dezső III. o. t.	60 kor.
10. Demeter Gyula IV. o. t.	20 kor.
11. Kapcy Tamás IV. o. t.	30 kor.
12. Jánosdeák István IV. o. t.	60 kor.
13. Varga Sámuel IV. o. t.	30 kor.
14. Balogh Dezső V. o. t.	15 kor.
15. Balthazar Dezső V. o. t.	15 kor.
16. Dobisz István V. o. t.	10 kor.

17. Fejes János V. o. t.	30 kor.
18. Komáromy Géza V. o. t.	60 kor.
19. László Géza V. o. t.	30 kor.
20. Német Ágost V. o. t.	60 kor.
21. Dobos Béla VI. o. t.	30 kor.
22. Ponghó Mihály VI. o. t.	30 kor.
23. Soós István VI. o. t.	30 kor.
24. Vjerk Pál VI. o. t.	30 kor.
25. Gyurove János VII. o. t.	60 kor.
26. Német Pál VII. o. t.	30 kor.
27. Szabó László VII. o. t.	60 kor.
28. Angyal Kálmán VIII. o. t.	60 kor.
29. Gondkievics László VIII. o. t.	20 kor.
30. Hízó János VIII. o. t.	30 kor.
31. Klein Samu VIII. o. t.	30 kor.
32. Misecska Bernát VIII. o. t.	30 kor.
33. Pollacsek Sándor VIII. o. t.	30 kor.
34. Postha Gyula VIII. o. t.	30 kor.
35. Eisele Ottó VIII. o. t.	30 kor.

Az elengedett tandíjak összege: 1350 kor.

Az egész tandij elengedettett 13-nak.

A fél tandij elengedettett 16-nak.

Kevesebb tandij elengedettett 6-nak.

*

Tápdijkedvezményben részesültek az 1912—13-ik tanévben:

1. Ablonczy Pál II. o. t.	40 kor.
2. Szabó Károly I. o. t.	20 kor.
3. Ablonczy Ernő IV. o. t.	40 kor.
4. Balogh Jenő II. o. t.	10 kor.
5. Jánosdeák István IV. o. t.	60 kor.
6. Sággy Mihály IV. o. t.	80 kor.
7. Vargha Sámuel IV. o. t.	40 kor.
8. Balogh Dezső V. o. t.	20 kor.
9. Dobisz István V. o. t.	20 kor.
10. László Géza V. o. t.	80 kor.
11. Német Ágost V. o. t.	80 kor.
12. Vjerk Pál VI. o. t.	40 kor.
13. Gyurove János VII. o. t.	171 kor.
14. Német Pál VII. o. t.	80 kor.

15. Szabó László VII. o. t. (Lichard-alap)	90 kor.
16. Uhlyár Gyula VII. o. t.	80 kor.
17. Urbányi Béla VII. o. t.	40 kor.
18. Angyal Kálmán VIII. o. t. (szénior)	171 kor.
19. Hízó János VIII. o. t.	80 kor.
20. Misecska Bernát VIII. o. t.	80 kor.
21. Postha Gyula VIII. o. t.	40 kor.
Összesen: 1362 kor.	

XI.

Érettségi vizsgálatok.

Tanintézetünkben az iskolai év folyamán háromszor tartottunk érettségi vizsgálatot: 1912. szept. 5—9., decz. 9-én és 1913. május 14—16, illetve június 23—27 napjain. Szeptemberben és decemberben pót- és javító érettségi vizsgálatok voltak a Tiszánineni ref. egyh. kerület főgimnásiumai részéről javító illetőleg pótvizsgálatra utasított tanulóival. Mindkét alkalommal a vizsgáló bizottság elnöke Csabay Pál gömöri ref. esperes volt, a közoktatásügyi kormányt pedig Dr. Szádeczky Gyula kolozsvári tud. egyetemi tanár képviselte.

A szeptemberi vizsgálaton pótérettségire jelentkezett 9 tanuló. Érettnek nyilvánított 5, javítóra utasított 3, ismétlődő vizsgálatra 1.

Javítóra jelentkezett 11. Javitott 10, második javításra utasított 1.

Decemberben pótvizsgára jelentkezett 2; érettnek nyilvánított 1, javítóra utasított 1.

Javítóra jelentkezett 4, érettnek nyilvánított 3, második javításra utasított 1.

Az 1913. május—júniusi vizsgálatokra jelentkezett összesen 39 tanuló. A vizsgálat írásbeli része május 14—16-án folyt le.

Az írásbeli dolgozatok tételei a következők voltak:

A magyar nyelv és irodalomból: „Ember küzdj és bizva bizzál. Elmélkedés Madách. Az ember tragediája“ alapján.

A latin nyelv és irodalomból: Cicero, Epist. XIV.

A mennyiségtanból:

1. Valamely számtani sor 1-ső, 2-ik, 4-ik, és utolsó tagja megegyezik egy mértani sor egymásra következő első 4 tagjával, melyeknek összege 75. Megállapítandó, hogy hány év alatt törleszthető 7800 kor. kamatmentes adósság évi részletekben oly módon, hogy ha az első évben fizetendő 450 kor. s min-

den következő részlet 30 kor. hijján, annyival nagyobb az előző részletnél, mint a mennyi a fent adott számtani sor tagjainak összege.

2. Egy legnagyobb gömbkör alapu 1845 kg. súlyu gömb korong magassága 32 dm. mekkora a gömb sugara, ha a korong anyagának fogysúlya 084. Ha ugyanazon anyagból, melynek köbtartalma 21952 dm. egy üres gömböt készítünk 12 dm. külső átmérővel, mekkora lesz e gömb falvastagsága.

A szóbeli vizsgálatok junius 23—27. napjain tartattak meg. A vizsgáló bizottság elnöke Csabay Pál gömőri ref. esperes volt, a közokt. kormányt Dr. Mitrovics Gyula debreczeni akadémiai tanár, a főgimn. igazgató tanácsát Zachar Gusztáv nyug. főgimn. tanár képviselte. A vizsgálat eredménye:

Az írásbeli vizsgálatot tett 39 tanuló közül elégtelen írásbeli dolgozatai alapján egy évre visszautasított 2, szóbeli vizsgálatot tett 37. Még pedig

jeles eredménnyel	7
jó „	7
egyszerű érett	19
két hónap mulva javít	4.

Jelesen érettek: Angyal Kálmán, Deutsch Adolf. Eisele Ottó, Gondkievics László, Misecska Bernát, Péter Zoltán és Varga Lajos.

Jól érettek: Cziper Dezső, Chizsó János, Klein Samu, Kriston Kálmán, Maksay Eőse Barna, Pollacsek Sándor, Postha Gyula.

Érettek: Barta Aladár, Bartha Iván, Beélik Viktor, Feller Kálmán, Eperjessy István, Gallé Elemér, Hosszufalussy Imre, Kossuth József, Kovács Bertalan, Kracs Dezső, Marssó Lőrincz, Orosz Károly, Pogány István, Röder Alfréd, Ragályi Gyula, Steller Jenő, Varga Béla, Veress Samu, Stolcz Dezső.

XII.

A tanulók névsora és általános osztályzata.

Rövidítések: j. = javíthat. p. e. j. = püspöki engedéllyel javíthat. o. i. u. = osztályismétlésre utasítatik. ism. = ismétlő. ö. d. = ösztöndíjas t. m. = tandíjmentes. f. t. m. = féltandíjmentes. szabsz. = szabályszerű.

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Dr. Rochlitz Zoltán.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ádám József r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Albert János ev.	k i l é -	p e t t	
Alexy Gyula ev.	jó	elégséges	
Almásy Zoltán ref.	jó	1 elégt.	j.
5 Altmann László izr.	k i l é -	p e t t	
Baltazár Gyula ev.	jó	elégséges	
Bartha István r. kath.	jó	elégséges	
Bárkányi Géza izr.	jó	1 elégt.	j.
Bárkányi Gyula izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
10 Benko Béla ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Benyó Zsigmond ev.	k. szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Béky Barna ref.	jó	elégséges	
Brieger Zoltán izr.	jó	1 elégt.	j.
Buday Béla	k i l é -	p e t t	
15 Burger Andor izr.	jó	1 elégt.	j.
Csech István ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Csicsel János ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Csizmadia Béni ref.	jó	1 elégt.	j.
Dobránszky István r. kath.	jó	jó	
20 Drucker László izr.	jó	több elégt.	o. i. u.
Dusek Ágoston r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Fráter Ernő izr.	jó	elégséges	
Frics Gyula ref.	jó	jó	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Frommer Imre izr.	jó	jó	
25 Gál Lajos r. kath.	jó	jó	
Gálfalvy Sámuel r. kath. ...	k i l é -	p e t t	
Gergely János r. kath.	jó	jeles	
Grünmann Lajos izr.	jó	elégséges	
Györy Gyula r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
30 Gyurove Pál ev.	jó	elégséges	
Halász József ev.	jó	elégséges	
Havasi Jenő ev.	jó	elégséges	
Héthy Lajos ref.	szabsz.	elégséges	
Hlóska Ernő ev.	jó	1 elégt.	j.
35 Jávorszky László ev.	jó	elégséges	
Jellinek Jenő izr.	jó	elégséges	
Karasz András ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Kárpáti Pál izr.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Kasza Sándor ref.	jó	jó	
40 Kemény Zoltán izr.	jó	elégséges	
Kepes Gyula izr.	jó	elégséges	
Kiss Gyula ev.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Klein László izr.	jó	elégséges	
Koczka János ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
45 Koncz Gyula ref.	jó	elégséges	
Kovács Endre r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Kovács Gyula ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Kriská Pál ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Kriston Zoltán ref.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
50 Kruspir István r. kath. ...	jó	elégséges	
Lang László izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
Lenner Emil ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
Letső Zoltán ref.	jó	elégséges	
Linzenbold József r. kath.	jó	elégséges	
55 Ludvig Antal r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Maczkó András ev.	jó	elégséges	
Mikó József ref.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Miscecska Pál ev.	jó	elégséges	
Mitske Tibor ev.	jó	jó	
60 Molnár Aladár r. kath. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Molnár Gyula ref.	jó	jó	
Neményi Aladár izr.	jó	elégséges	
Németh Jenő ref.	jó	jeles	
Paulik János ev.	jó	elégséges	
65 Phillippovich László ref. ...	jó	elégséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Róth Károly ev.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Ruzsinyi Zoltán r. kath. ...	jó	elégséges	
Schwarz Zoltán izr.	k i l é -	p e t t	
Seszták Mihály ev.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
70 Simon István ev.	jó	elégséges	
Simon László r. kath.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Stanga Elemér ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Szabó Elemér ref.	jó	elégséges	
Szabó István ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
75 Szabó János ref.	k. szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Szabó Károly ev.	jó	jeles	
Szakall Ferencz ref.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Szlatinszky László ev.	jó	elégséges	
Szöke József ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
80 Szücs László ref.	jó	elégséges	
Tankó András ref.	jó	jó	
Tóth László ev.	jó	jó	
Tóth József ref.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Volkó Viktor ev.	jó	jeles	
Magántanulók:			
Paulovszky Gyula r. kath. ...	—	elégséges	
Skrabák János r. kath.	—	jó	

II. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Pásztori Gyula.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ablonczy Pál ref.	jó	jó	
Auer Mihály ref.... ..	jó	jó	
Balásfy József r. k.	jó	1 elégt.	j.
Balogh Jenő ág. ev.	jó	elégséges	
5 Benedek Gyula ref.	jó	jó	
Bónis Gyula ref.... ..	jó	elégséges	
Deme Béla ref.	jó	elégséges	
Deutsch Gyula izr.	szabálys.	2 elégt.	p. e. j.
Dósa József r. kath.	jó	jeles	
10 Drucker Miksa izr.	szabálys.	több elégt.	o. i. u.
Ferencz Antal r. kath.	szabálys.	1 elégt.	j.
Fráter László izr.	jó	jeles	
Haás Jenő r. kath.	jó	elégséges	
Kárpáti Sándor ref.	jó	elégséges	
15 Kasza Zoltán r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kohn Árpád izr.... ..	jó	1 elégt.	j.
Kolláth Gyula ref.	jó	elégséges	
Kovács Sándor izr.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Kulik József r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
20 Kvasz Pál ág. ev.	jó	elégséges	
Lévai István izr.... ..	jó	elégséges	
Lichtner József	k i l é-	p e t t	
Loysch Ödön ág. ev.	jó	jó	
Lukács Géza ref.	jó	jó	
25 Lukács László r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Lusztig László izr.	jó	elégséges	
Marosi István ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Márkus Frigyes izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Pongrácz István r. kath.	jó	elégséges	
30 Prandl Gyula r. kath.	jó	elégséges	
Remenyik Dezső ág. ev.	jó	jó	
Striczky Árpád r. kath.	jó	elégséges	
Székely László izr.	jó	elégséges	
Szlatinszky Endre ág. ev.	jó	elégséges	
35 Tóth Zoltán ref.	jó	jeles	
Úthy Sándor r. kath.	jó	elégséges	
Vajda Zoltán ref.	jó	jó	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Veress István izr.	jó	elégséges	
Vincze László ref.	szabsz.	elégséges	
40 Zádory Miklós ref.	jó	elégséges	
Magántanuló:			
Jerem Aurél	—	elégséges	

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Dr. Wallentinyi Dezső.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Antalik István ev.	jó	elégséges	
Bartha Ferencz r. kath.	szabsz.	elégséges	
Berger József izr.	jó	elégséges	
Bleier Viktor izr.	jó	jó	
5 Brandt Ferencz r. kath.	jó	elégséges	
Braun Géza izr.	jó	jó	
Fehér István r. kath.	jó	elégséges	
Fejes János ev.	jó	1 elégt.	j.
Fekete István r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
10 Fráter György izr.	jó	jó	
Gaál Ferencz ev.	jó	elégséges	
Gelber Sándor izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
Holló Andor r. kath.	jó	elégséges	
Huszka István r. kath.	jó	elégséges	
15 Ivanics Lajos ref.	szabsz.	elégséges	
Janik Béla r. kath.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Kaiser Emil izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
Kiss Jenő ref.	jó	elégséges	
Konszky József r. kath.	jó	jó	
20 Kovács Zoltán ref.	jó	jó	
Krajcsy Kálmán r. kath.	jó	elégséges	
Lenner Ödön ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Lepárik László ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Majoros Géza r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
25 Mács István ref.	jó	1 elégt.	j.
Márk Gyula ref.	szabsz.	elégséges	
Mikó László ref.	szabsz.	1 elégt.	j.
Németh László ev.	szabsz.	elégséges	
Neumann Gyula izr.	szabsz.	elégséges	
30 Perjéssy Sándor ref.	jó	elégséges	
Pongrácz Tibor r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Rajzinger Pál r. kath.	jó	elégséges	
Róth László izr.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Steiner János izr.	k i l é -	p e t t	
35 Steiner László izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
Szabó József ref.	szabsz.	elégséges	
Szük Levente ref.	jó	1 elégt.	j.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Török István ref.	jó	1 elégt.	j.
Valach János ev.	szabsz.	elégséges	
40 Wallentinyi Dezső ev.	jó	jeles	
Weisz Emil izr.	jó	jó	
Zemandl Ernő r. kath.	jó	elégséges	
Zmeskál József r. kath.	jó	jeles	
Magántanulók:			
Bódi István r. kath.	—	elégséges	
Draskóczy Géza ev.	—	jó	
Kathona Margit ev.	—	jeles	

IV. OSZTÁLY.

Osztályfőnök : Fábrián Vilmos.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ablonczy Ernő ref.	jó	jó	
Andrejka József r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Barber Ferencz izr.	jó	1 elégt.	j.
Bárdos László r. kath.	jó	1 elégt.	j.
5 Bárkány Oszkár izr.	jó	elégséges	
Benkó Béla r. kath.	jó	elégséges	
Binder István r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Bokor Manó izr.	jó	jeles	
Bruoth Gyula ág. ev.	jó	elégséges	
10 Csékmány Ferencz r. kath.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Demeter Gyula ref.	jó	jó	
Greiner Zoltán izr.	jó	jó	
Grünmann Alfréd izr.	jó	jó	
Günsberger Imre izr.	jó	elégséges	
15 Hrecska László r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Istók Elemér ág. ev.	jó	elégséges	
Jánosdeák István ág. ev.	jó	jeles	
Kapczy Tamás ref.	jó	jeles	
Kemény Gyula izr.	jó	jó	
20 Klein Nándor izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Koczka Pál ág. ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Koncsek István ág. ev.	jó	1 elégt.	j.
Laczkovics Béla r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Laczkovics Lajos r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
25 Lábos Zoltán ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
Linzenbold Károly r. kath.	jó	elégséges	
Lipcsei József ref.	jó	elégséges	
Makovits Lajos r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Marosi Mihály ref.	jó	elégséges	
30 Missuth József r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Philippovich Béla ref.	k i l é-	p e t t	
Ponghó László ref.	jó	1 elégt.	j.
Róth Tivadar ref.	jó	elégséges	
Sághi Mihály ref.	jó	jó	
35 Seidner Győző izr.	jó	elégséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Szilágyi Sándor ref.	jó	elégséges	
Tóth József ref.	jó	elégséges	
Varga Sámuel ref.	jó	elégséges	
Vashegyi Elemér r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Vaskó Gyula r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Zajacz Miklós ág. ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.

V. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Marton István.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Balogh Dezső ev.	szabsz.	jó	
Baltazár Dezső ev.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Bapcsán János r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Bartha Bertalan r. kath.	jó	elégséges	
5 Bódi Kálmán r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Bradofka Károly ev.	jó	jeles	ö. d.
Braun Sándor izr.	jó	elégséges	
Cseh Miklós ref.	jó	1 elégt.	j.
Czibur Lajos ev.	jó	elégséges	
10 Dóbisz István ev.	szabsz.	jó	
Fejes János ref.	jó	jó	ö. d.
Fráter Imre izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Gedeon Tihamér r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Grosz Samu izr.	jó	jó	
15 Groszman Dezső izr.	k i l é-	p e t t	
Hajdu Ernő r. kath.	jó	jó	
Hámos Endre ev.	jó	elégséges	
Jellinek László izr.	jó	elégséges	
Kármán István ev.	jó	1 elégt.	j.
20 Kende Gyula izr.	jó	elégséges	
Koleszár Iván ev.	szabsz.	elégséges	
Komáromy Géza ref.	jó	jó	
Konkoly István ref.	jó	elégséges	
Konkoly Jenő ref.	jó	elégséges	
25 Kontsek Zoltán ev.	jó	elégséges	
Korányi Zoltán ev.	szabálys.	elégséges	
László Géza ref.	jó	jeles	ö. d.
Lévai Jenő izr.	jó	elégséges	
Lusztig Miklós izr.	szabálys.	2 elégt.	p. e. j.
30 Maross Miklós izr.	jó	jó	
Márkus Imre izr.	szabálys.	1 elégt.	j.
Németh Ágost ev.	jó	jó	ö. d. t. m.
Pál Béla ev.	szabsz.	jó	
Ragályi Ferencz ref.	k. szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
35 Ráróssy Gyula r. kath.	jó	jeles	
Rátkay Gyula r. kath.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Slosz László izr.	jó	jó	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Szük Lehel ref.	jó	elégséges	
Szük Szilárd ref.	jó	elégséges	
40 Vajda Pál ref.	jó	elégséges	
Vargha Béla ref.	jó	elégséges	
Veress László ref.	szabsz.	elégséges	
Zmeskál Zdenkó r. kath.	jó	jó	
Magántanulók.			
Grosinger René izr.	—	jó	
Jellinek Gyula izr.	—	elégséges	
Krausz Elza izr.	—	jeles	

VI. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Horváth Albert.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Diószeghy László r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Dirner István ev. ism. ...	jó	elégséges	
Dobos Béla r. kath. ...	jó	jeles	
Fábriczay Árpád r. kath. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
5 Gaál Iván ev. ...	jó	elégséges	
Grosinger László izr. ...	jó	elégséges	
Halasi Jenő ev. ...	jó	elégséges	
Hupka László r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Jellinek Ernő izr. ...	jó	elégséges	
10 Jencs Zoltán ev. ...	k i l é -	p e t t	
Kádár Géza r. kath. ...	jó	elégséges	
Keményfy János r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Kohn Jenő izr. ...	jó	elégséges	
Komjáthy Zoltán ref. ...	jó	jó	
15 Kovács Gyula ref. ...	jó	elégséges	
Kriská Béla ev. ...	jó	elégséges	
Króó Ferencz izr. ...	jó	elégséges	
Lánczy József ref. ...	jó	elégséges	
Lóska Károly r. kath. ...	jó	elégséges	
20 Madarassy Kálmán ref. ...	jó	jeles	
Muraközy Géza ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Nemessányi Lőrincz r. k.	jó	1 elégt.	j.
Pap Zoltán ref. ...	jó	elégséges	
Ponghó Mihály ref. ...	jó	jeles	
25 Rozim József r. kath. ...	jó	elégséges	
Ruzsin István r. kath. ...	k i l é -	p e t t	
Sailer István ev. ...	jó	jeles	
Soós István ref. ...	jó	jó	
Szokolay János ref. ...	jó	elégséges	
30 Ternóczky Tibor r. kath. ...	jó	elégséges	
Urszinyi Endre ev. ...	jó	elégséges	
Visnyay Zoltán r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Wjerk Pál ev. ...	jó	jó	
Zólyomy László ev. ...	jó	elégséges	
Magántanuló.			
Hruska Zoltán ev. ...	—	elégséges	

VII. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Loysch Ödön.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Árva György r. kath. ...	jó	jó	
Bodor László ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Braun Tivadar izr. ...	jó	elégséges	
Burger Elemér izr. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
5 Buzágh Aladár ev. ...	jó	jó	
Chotvács Endre ev. ...	k i l é -	p e t t	
Cseh János ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Csemic_ky Gábor r. kath. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Csorba Kálmán ref. ...	jó	1 elégt.	j.
10 Galambos Géza izr. ...	szabsz.	elégséges	
Gyurove János ev. ...	jó	jeles	
Jellinek Ferencz izr. ...	jó	jeles	
Komonyi Lajos ref. ...	k i l é -	p e t t	
Löcherer Géza r. kath. ...	jó	jeles	
15 Lucsánszky Géza r. kath. ...	jó	jeles	
Makovics Jenő r. kath. ...	jó	elégséges	
Máté Dezső ev. ...	k i l é -	p e t t	
Németh Pál ev. ...	jó	jó	
Pék Gyula r. kath. ...	jó	jeles	
20 Pólya László r. kath. ...	jó	elégséges	
Ragályi Jenő ref. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Sáfrány Béla ref. ...	jó	elégséges	
Schiller Ferencz izr. ...	jó	elégséges	
Seidner Róbert izr. ...	jó	elégséges	
25 Soós Zoltán ref. ...	szabsz.	elégséges	
Szabó András ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Szabó László ref. ...	jó	jó	
Sztolár Miklós ev. ...	jó	elégséges	
Szücs Zsigmond ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
30 Török Árpád r. kath. ...	jó	elégséges	
Trunkó Árpád r. kath. ...	jó	jó	
Uhlyár Gyula r. kath. ...	jó	jó	
Urbányi Béla r. kath. ...	jó	elégséges	
Urszinyi Gyula ev. ...	jó	elegséges	
35 Valkó Árpád ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Winter Adolf izr. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Zapotoczky Jenő gör. kel.	jó	1 elégt.	j.
Magántanuló.			
Draskóczy László ev. ...	—	jó	

VIII. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Komáromy Géza.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Angyal Kálmán ref.	jó	jeles	
Barta Aladár izr.	jó	elégséges	
Bartha Iván r. kath.	jó	elégséges	
Beélik Viktor r. kath.	jó	elégséges	
5 Eisele Ottó ev.	jó	jeles	
Eperjessy István r. kath.	jó	elégséges	
Feller Kálmán izr.	jó	elégséges	
Frenyó Dezső ev.	jó	elégséges	
Gondkievics László r. kath.	jó	jó	
10 Hízó János ev.	jó	jó	
Hosszufalussy Imre ref.	jó	elégséges	
Hudiczius Ferencz ref.	jó	elégséges	
Klein Samu izr.	jó	jeles	
Kossuth József ev.	jó	elégséges	
15 Kovács Bertalan ref.	jó	elégséges	
Krcs Dezső r. kath.	jó	elégséges	
Kriston Kálmán ref.	jó	elégséges	
Marssó Lőrincz r. kath.	jó	elégséges	
Miscecska Bernát ev.	jó	jeles	
20 Orosz Károly r. kath.	jó	elégséges	
Péter Zoltán izr.	jó	jó	
Pogány István ref.	jó	elégséges	
Pollacsek Sándor izr.	jó	jó	
Postha Gyula ev.	jó	jó	
25 Steller Jenő ev.	jó	elégséges	
Varga Lajos ref.	jó	jó	
Veress Samu ref.	jó	elégséges	
Vuffka János r. kath.	szabsz.	elégséges	
Zehery Béla ref.	m e g -	h a l t	
Magántanulók.			
Ábrahám Bernát izr.	—	elégséges	
Cziper Dezső r. kath.	—	elégséges	
Deutsch Adolf izr.	—	jeles	
Gallé Elemér r. kath.	—	elégséges	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
5 Madách József r. kath.	—	elégséges	p. e. j.
Maksai Eőse Barna ref.	—	elégséges	
Mihalovich József g. kath.	—	2 elégt.	
Niczky Ernő r. kath.	—	elégséges	
Ragályi Gyula ref.	—	elégséges	
10 Röder Alfréd ev.	—	elégséges	
Stolcz Dezső r. kath.	—	elégséges	

352	Felvétetett	Az iskolai év folyamán
2	Magántanuló lett	
13	Önként kimaradt	
—	Tanács folytán távozott	
—	Kizárattott	
1	következtében meghalt	
—		Baleset
—		Öngyilkosság
—	Az osztályvizsgálatról elmaradt	
336	Osztályvizsgálatot tett	
—	Pótló osztályvizsgálatot tett	
336	Összesen osztályvizsgálatot tett	
21	fiú	Magántanulók
2	leány	
21	fiú	Osztályvizsgálatot tett
2	leány	

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán:

A tanulók statisztikája.

XIII.

2. A vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók vallása:

Osztály	Ref.	Ág. h. ev.	R. kath.	Gör. kath.	Izr.	Összesen
I.	22	28	16	—	15	81
II.	13	6	11	—	10	40
III.	11	9	15	—	10	45
IV.	12	6	13	—	9	40
V.	12	12	8	—	13	45
VI.	8	10	11	—	4	33
VII.	9	9	9	1	7	35
VIII.	10	8	14	1	7	40
I—VIII.	97	87	97	2	75	359

3. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele:

Osztály	Minden tárgyból			Egy tárgyból	Két tárgyból	Több tárgyból	Összesen
	jeles	jó	elégs.				
I.	4	10	30	9	9	19	81
II.	3	7	19	4	5	2	40
III.	3	7	20	8	5	2	45
IV.	1	5	16	10	7	1	40
V.	4	12	18	3	7	1	45
VI.	4	3	19	2	4	1	33
VII.	5	7	12	2	7	2	35
VIII.	5	6	27	1	1	—	40
I—VIII.	29	57	161	39	45	28	359

4. Az osztályvizsgálatot tett tanulók magaviselete: *)

Osztály	Jó	Szabályszerű			Igazgatói megrovás	Tanárkari megrovás	Óramulasztások				
		Szabályszerű	Kev. szabályszerű	Rosz			Egy órát sem mu- lasztott	Csak igazoltan mu- lasztott	Igazolatlanul mu- lasztott	Igazolt órák száma	Igazolatlan órák száma
I.	68	13	2	—	4	—	16	57	6	1410	15
II.	34	5	—	—	—	—	23	14	2	509	2
III.	29	13	—	—	1	—	12	30	—	780	—
IV.	39	1	—	—	—	—	6	31	3	497	15
V.	32	9	1	—	3	—	8	33	1	1441	1
VI.	30	2	—	—	—	—	3	28	1	956	5
VII.	28	6	—	—	—	—	3	26	5	929	5
VIII.	27	1	—	—	1	—	6	21	1	615	14
I—VIII.	283	50	3	—	9	—	77	240	19	7137	57

*) A magántanulók nem osztályoztattak.

5. A tanulók nyelvismerete és életkora:

Osztály	Magyar anyanyelvű	Tót anyanyelvű	Német anyanyelvű	Összesen	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21 és több
					életévét betöltötte											
I.	62	18	1	81	29	28	20	3	1	—	—	—	—	—	—	—
II.	39	1	—	40	—	10	16	10	4	—	—	—	—	—	—	—
III.	45	—	—	45	—	1	23	14	7	—	—	—	—	—	—	—
IV.	39	1	—	40	—	—	—	19	11	10	—	—	—	—	—	—
V.	43	2	—	45	—	—	—	2	13	20	6	3	—	—	1	—
VI.	33	—	—	33	—	—	—	—	2	17	9	4	1	—	—	—
VII.	33	2	—	35	—	—	—	—	—	15	11	8	1	—	—	—
VIII.	39	1	—	40	—	—	—	—	—	—	2	10	17	5	6	—
I—VIII.	333	25	1	359	29	39	59	48	38	47	30	20	19	18	6	6

6. A vizsgálatot tett tanulók honossága:

Osztály	Rimaszombati	Gömörmegei	Más megyei	Más állambeli	Összesen
I.	30	46	5	—	81
II.	18	12	9	—	40
III.	16	23	6	—	45
IV.	15	14	11	—	40
V.	25	14	6	—	45
VI.	9	14	10	—	33
VII.	17	10	8	—	35
VIII.	13	10	17	—	40
I—VIII.	143	144	72	—	359

7. Betegségi esetek:

Könnyű	Súlyos
50	13
40	4
19	4
30	4
23	6
12	3
46	3
16	1
236	38

XIV.

Rajzkiállítás.

A rajzoktatás fokozatos feltüntetésére Holéczy Miklós rajz-tanár 1913. június 15—21. napjain rajzkiállítást rendezett az I—VIII. oszt. tanulóinak rajzaiból. A kiállítás két szempontból volt tanulságos: először feltüntette a törvényesen előírt tananyag átvételét, másodsor a szabadkézi rajzban való előhaladást. A kiállítást a közönség köréből is sokan tekintették meg.

XV.

Tápintézet.

A közéletmezési intézetekre súlyos teher gyanánt nehezedik a mindenben fokozódó drágaság, a mely minden téren eddig el nem ért arányokra emelkedett. *A drágaság emelkedése a tápdíj fölemelését vonta maga után.* Minden egyes tanuló kivétel nélkül, jótéteményt élvez, mert a tápintézet minden egyesre ráfizet mintegy 50 koronát. A suplikáció jövedelme is ujabban igen csökken.

A lefolyt iskolai évben 96 tanuló részesült tápintézeti ellátásban.

Tápdíj elengedésben 21 tanuló részesült 1362 kor. értékben, amint értesítőnk más helyén részletesen fel van sorolva.

Az étkezés rendje a következő volt:

Hétfőn: Húsleves rizsszel, bab tepertővel; este tészta tehénturóval.

Kedden: Húsleves árpadarával, savanyu burgonya; este tejes rizs (télen káposzta kolbászszal).

Szerdán: Húsleves tésztával, bab; este sült hús mártással és burgonya.

Csütörtökön: Húsleves burgonyával, borsó tepertővel; este virsli zsiros burgonyával.

Pénteken: Rántott leves burgonyával, lekváros tészta; este lencse kolbászszal.

Szombaton: Húsleves darával, savanyu burgonya; este bab kolbászszal.

Vasárnap: Húsleves tésztával, sült hús mártással és burgonyával; este ősszel: tökfőzelék, télen: káposzta sertéshússal, tavasszal: bab kolbászszal.

Hús 7 tanulóra 1 kg., a leveshúst a levesben kapták, kenyér délben és este $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{4}$ kgr.

Tápintézetünk részére adakoztak: a Rimaszombati Takarékpénztár 40 koronát, a Gömörmegyei Nép- és Iparbank 20 koronát, a mosonyi ev. esperesség 14 koronát, a kőszegi ev. egyház 4 koronát, a nagylaki ev. egyház 2 koronát, küldött szuplikáció megváltás czimén, országos kéregetésből 2274 korona 24 fillér.

Fogadják a jószivü adakozók, az előljárók és az ifjak hálás köszönetét!

Végül kérjük a tisztelt szülőket, hogy a tápintézeti díjat közvetlenül a tápintézeti gondnokság czimére küldjék a 4 fillér postai költséget is hozzáadva. A tápintézeti díj 180 korona és evőeszközökre 1 korona, amely félévenként előre fizetendő s a tanulók belépése nem hónapszámra, hanem fél évekre szól.

Bevétel az 1912. polgári évben:

1. Pénztári maradvány	4286 kor. 13 fill.
2. Kérvényezés	2274 kor. 24 fill.
3. Tápdíjak	13061 kor. — fill.
4. Adományok	149 kor. 51 fill.
5. Kamatok	3366 kor. 24 fill.
6. Vegyes és törlesztés	2242 kor. 51 fill.
Összesen:	25379 kor. 63 fill.

Kiadás:

1. Tápszerek : Kenyér	3695 kor. 70 fill.
2. Marhahus	6180 kor. 36 fill.
Sertéshus és zsir	2796 kor. 58 fill.
3. Bab, borsó, lencse	1096 kor. 11 fill.
4. Burgonya	714 kor. 54 fill.
5. Liszt, fűszer	1478 kor. 09 fill.
6. Tojás, turó, káposzta stb. ...	588 kor. 80 fill.
7. Személyiek	1868 kor. 60 fill.
8. Vegyes és bér a főgimnáziumnak	1693 kor. 37 fill.
9. Tőkésítés, áthelyezés	1799 kor. 84 fill.
Összesen:	21902 kor. 99 fill.
Maradvány 1911. évről	3476 kor. 64 fill.
Kiadás és maradvány együtt ...	25379 kor. 63 fill.

A tápintézet vagyona 1913. polgári év elején.

1. A főgimnáziumnak kölcsönadva	62200 kor. — fill.
2. Banki betétek	10650 kor. 35 fill.
3. Részvények névértéke	840 kor. — fill.
4. Kintlevő alapítvány	1020 kor. — fill.
5. Egyeseknél kölcsönadva	1549 kor. 31 fill.
6. Tápintézeti hátr. 1912. decz. 31.	439 kor. 80 fill.
7. Főgimnáziumi pénztár tartozása félévi kamat	1244 kor. — fill.
8. Pénztári maradvány 1912. évről	3476 kor. 64 fill.

Összesen: 81420 kor. 10 fill.

és 882 korona 16 fillér értékű butorzat, fölszerelés.

Rimaszombat, 1913. évi június hó 26-án.

HORVÁTH ZOLTÁN,
tápint. gondnok.

XVI.

Figyelmeztetés a jövő 1913—1914-ik iskolai évre.

1. A jövő tanév 1913. szeptember hó 1-ső napján kezdődik.
2. A javító, pótló és felvételi vizsgák 1913. évi augusztus 30. napján tartatnak meg.
3. A beiratás szept. hó 1—3-ig tart. Szeptember 4-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása.
4. A beiratásnál minden tanuló tartozik atyjával vagy annak helyettesével megjelenni és a múlt évi iskolai bizonyítványát, továbbá keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, a 12-ik életévüket betöltötték újraoltási bizonyítványukat bemutatni.

A beiratásokra vonatkozólag figyelmeztetnek még a szülők a következőkre:

- a) A beiratás első napján a helybeli szülők felekezeti külfömség nélkül irathatják be gyermekeiket az I. osztályba.
- b) A beiratás két első napján az I. osztályba csak protestáns szülők irathatják be gyermekeiket akár helybeliek, akár vidékiek.
- c) Nem protestáns tanulók az I-ső osztályba csak a beírás 3—4-ik napján jelentkezhetnek.

E korlátozásra az ösztönözte az iskola fentartó testületet, hogy a gimnázium első osztályába, rendszerint a törvény által megengedett létszámon felül jelentkeznek s évről-évre megtörténik, hogy a protestáns iskola a felekezetéhez tartozó tanulókat kénytelen visszautasítani az első osztály túlnépessége miatt. Magától értetődik, hogy a II—VIII. osztályokba a más vallású tanulók ezentúl is minden korlátozás nélkül beiratkozhatnak.

A gimnázium alsó osztályába csak olyan növendékek vétetnek fel, a kik 9-ik életévüket már betöltötték, de a 12-ik életévüket meg nem haladták és akik vagy az elemi iskola IV. osztályáról szóló szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal bírnak,

vagy a felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van oly mérvű képzettségük, mit az elemi iskola 4 évi tanfolyamában kellett megszerezniök, a 12 évesnél idősebb növendékek felvétele csak rendkívüli esetekben engedélyezhető a tanári szék határozata alapján. A beiratás után egy hétig csakis a késedelmeket fontos okokkal igazoló tanulókat veheti fel az igazgató; szeptember 15-ig igazgatói, — 30-ig tanári kari, azontul püspöki engedély szükséges a felvételhez. Azoknak, a kik a tanév első hónapja után lépnek be az intézetbe, az eddig végzett anyagból felvételi vizsgálatot kell tenniök. Ugyancsak felvételi vizsgálatot tesznek a reál-, vagy polgári iskolából a gimnáziumba átlépő tanulók. *A felvételi vizsgálatok díja 20 korona.* A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szülege vagy gyámja köteles bejelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja a görög nyelvet vagy annak helyettesítésére rendelt tárgyakat fogja-e tanulni. E tekintetben figyelmeztetjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a IV. osztályt végzett és az idegen (latin, német) nyelvekben gyengébb (elégséges) tanulókat a görögöt helyettesítő tanfolyamba vétessék fel. Az ilyen tanulók előtt a gyakorlati pályák egész sora nyitva van: minők a jogi, orvosi, mérnöki, bányászati, erdészeti, matematikai és természettudományi, a katonai, a vasuti, postai, távirdai és ezekhez hasonlók.

A görög nyelvet helyettesítő tanfolyamról a görögre és viszont való átlépést akár a tanév elején, akár annak folyamán megengedheti a tanári kar a felvételi vizsgálat mellett, de csakis az illető tanulók szüleinek vagy gyámjának kívánságára.

5. A beiratásnál minden tanuló tartozik az iskolai díjakat befizetni; még pedig az első félévi tandíjat 30 kor.-t, felvételi díjat 4 kor.-t, iskolai alapra 2 kor.-t, bizonyítvány, könyvtár és bélyegilletékekre 4 kor.-t, országos nyugdíjalapra (az 1894. XXII. t.-c. 3. §-a szerint) 6 kor.-t, felszerelési illetékekre 2 kor.-t, gyógyilletékekre 2 koronát, összesen 50 koronát. A róm. kath. vall. tanulók a külön vallástandij fizetése alól felmentettek. Az izraeliták iskolai alapra félévenként 2—2 koronát fizetnek. A második félév tandíja 30 korona, mely összeg február 1—15. napjain fizetendő be.

A felvételi díj, az iskolai alap, bizonyítvány és bélyegilleték, felszerelési illeték és az országos nyugdíjalapra befizetendő összesen 20 koronányi összeg fizetése alól senki sem menthető fel.

A rendes tandij a gimnázium quaestoránál fizetendő be. A rendkívüli tantárgyak tandiját (lásd alább) az igazgató veszi át.

6. A gimnáziummal összekötött tápintézetbe a tanulók valálaskülömbőség nélkül vétetnek fel.

A tápintézeti díj egész évre ebéd és vacsoráért 180 kor. és azonfelül evőeszközre 1 korona. Azonban, ha az élelmi szerek még drágábbak lesznek, az alumnaeumi díj is valamivel fel fog emeltetni. A díj első fele a felvételnél, második fele február 1—15-ig a tápintézeti gondnoknál fizetendő. Azok, a kik szegénységüket hitelesen igazolják, havonként is kifizethetik a tápintézeti díjakat. A tápintézetből kilépni csak a megkezdett félév leteltével lehet.

7. Azok, kik tan- vagy tápintézeti díj el- vagy leengedéseire szorgalmuk és anyagi helyzetüknél fogva igényt tarthatnak, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal, esetleg adókönyvecskével felszerelt kérvényüket legkésőbb 1913. augusztus hó 20-ig a nagytiszt. és tek. igazgató-tanácsához czimezve az igazgatóság-nál nyújtják be. A második félév tan- vagy tápdíjának elengedéseért minden tanév február hó 8-ig újból kell folyamodni. Ezen második folyamodványhoz csupán azok mellékelik szegénységi bizonyítványukat, a kik az első félévben kedvezményben nem részesültek, az első félév kedvezményesei az első félév értesítőjét mutatják be.

Az elkésett vagy teljesen fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

8. A rendes tantárgyak mellett gondoskodtunk arról, hogy francia, német társalgási nyelv, szabadkézi rajz, gyorsírászat és vivás az önként vállalkozóknak taníttassék. A francia, német nyelv tandija egy iskolai évre 20—20 korona, a szabadkézi rajz 10 korona, a vivás (egy tanfolyam 6 hó) 20 korona. Mindezek a díjak félévi előleges részletekben az igazgatónál fizetendők. Rég érzett hiányon óhajtunk segíteni az által, hogy a rendkívüli tárgyak sorába felvettük a szakszerű *zenetanítást* is. A vonós hangszerek tanítására rendszeres tanfolyam nyílik meg, melyre felvétetnek kezdők és haladók. A tanfolyam tanár-elnöke Pásztori Gyula. Tandij egész évre 20 korona, mely félévi részletekben fizetendő. A tanfolyam azonban csak az esetben nyílik meg, ha arra legalább 20 tanuló jelentkezik, mert csak ez esetben gondoskodunk szakértő vezetőről. — A gyorsírás tanítását két

tanfolyamban, kezdők és haladók csoportjában dr. Rochlitz Zoltán és Fábian Vilmos tanárok vállalták el. Egész évi tandij 12 korona.

9. A főgimnázium növendékei csak az igazgató helybenhagyása mellett fogadhatnak szállást annyival is inkább, mivel csak azon lakosok vannak jogosítva tanulók tartására, kiknek szállását az igazgató és az iskolai orvos megvizsgálta és úgy egészségügyi, mint erkölcsi tekintetben kifogástalannak találta. Azon helyekről, melyek bármi tekintetben kifogás alá esnek, a tanulók évközben is elhelyezendők. A tanulók elhelyezése tekintetében a legnagyobb óvatosságot ajánljuk a szülőknek, mert tapasztalati tény, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozza.

10. Minden tanuló az első félév végén „Értesítő” kap, melyet a szülők vagy azoknak helyettesei aláírnak és legkésőbb 30 nap alatt az osztálytanárnak visszaküldenek. Ez által hivatalosan vesznek tudomást gyermekeiknek, illetőleg gyámoltjaiknak magaviseletéről és előmeneteléről.

11. Az érettségi-, pótló- és javító vizsgálatok ez idén a sárospataki főgimnáziumban tartatnak meg. A rimaszombati főgimnázium részéről e vizsgálatra utasított ifjak kellőképen felszerelt folyamodványaikat augusztus hó 20-ig nyújtják be.

12. Olyan tanulóknak, kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, a tanári kar megengedheti, hogy a jövő iskolai év kezdetén javító vizsgálatot tehessenek, de csakis abban az intézetben, a hol tanultak. Ezen javító vizsgálat díja 2 korona. Azon tanulók, kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, mélt. főtiszt. Fejes István ref. püspök urhoz címzett kérvényüket a bizonyítvánnyal együtt július 15-ig az igazgatósághoz nyújtják be felterjesztés végett.

E vizsgálat díja két tárgy után 4 korona.

A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító-vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem tehetette, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálati engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy orvosi bizonyítvány melléklendő. A pótló-vizsgálat díjtalan.

13. A testgyakorlás, mértani rajz (technikai része) és szépírás tanulása alól való felmentést kérő tanulókat az iskola or-

vosa fogja megvizsgálni. A felmentést az orvos véleménye alapján az igazgató adja meg.

14. Minden tanuló köteles az előirt tankönyveket, író- és rajzeszközöket beszerezni. Figyelmeztetjük a t. szülőket és tanulókat, hogy csakis az új tantervhez alkalmazott legújabb kiadású tankönyvek használhatók, továbbá, hogy úgy az új, mint a használt tankönyvek, saját érdekükben, a helybeli könyvkereskedők útján szerezzék be, miután az esetleges tévedések ily módon könnyen és azonnal helyrehozhatók.

Szegénysorsu, jó tanulók a segélykönyvtárból ingyen kaphatnak könyveket, amelyek az év végén visszaadandók. Ebbeli kérvények 1913. aug. 20-ig dr. Wallentinyi Dezső tanár urnak adandók be minden melléklet nélkül.

15. Értesítjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a tápintezetbe járó tanulók szállást mosással, fűtéssel, világítással, takarítással, reggelivel és uzsonnával a kivánalmak szerint havonta 20—30 koronáig kaphatnak megbízható házaknál, míg teljes ellátásért havonként 40—80 korona fizetendő.

Az eljárás egyszerűsítése és esetleges visszaélések elkerülése céljából arra kérjük a t. szülőket és gyámokat, hogy fizetésbeli kötelezettségeiknek ne gyermekeik útján tegyenek eleget, hanem a *tandijakat egyenesen Kerekes Dezső* quaestor, a tápintezeti díjakat pedig *Horváth Zoltán* ephorus címére küldjék be.

Figyelmeztetés. Azon szülőket, kik fiaikat a vasuton járatják iskolába, figyelmeztetjük arra, hogy e kedvezményre a tanári kar határozata értelmében csak azon tanulók tarthatnak igényt, kiknek erkölcsi magaviselete jó s az előző évet legalább *elég-séges* eredménnyel végezték. A vasuton való bejárás kedvezménye évközben is megvonható azon tanulóktól, kik magaviselet vagy tanulás tekintetében hanyatlást tanusítanak.

Az igazgatóság.

XVII. Az 1913—14. évi tantárgyfelosztás.

Sorsz.	A tanár neve	Tantárgy	Heti óra sz.	Osztályfőnökök
1	Czinke István Cs. Gyürky Pál	Vallás I—VIII. ref. Vallás I—VIII. ág. h. ev.	16 16	
2	Dr. Veress Samu	Magyar I. 5. Philosophia VIII. 3.	8	Igazgató.
3	Kerekes Dezső	Természettan VIII. 4. Számítan II. 4, VI. 4, VIII. 2.	14	
4	Horváth Zoltán	Görögpótló irodalom VII. 3. Természettan I. 2, II. 2, IV. 3, V. 3, VI. 3.	16	
5	Dr. Wallentinyi Dezső	Magyar IV. 4, VII. 3, VIII. 3. Latin IV. 6.	16	IV. o.
6	Loysch Ödön	Történelem VI. 3, VII. 3, VIII. 3. Földrajz I. 3, II. 3, III. 2.	17	VIII. o.
7	Komáromy Géza	Magyar VI. 3. Latin I. 6, VI. 5, VIII. 4.	18	I. o.
8	Horváth Albert	Magyar III. 4, V. 3. Latin III. 6, VII. 5.	18	VII. o.
9	Pásztori Gyula	Természettan VII. 4. Számítan I. 4, III. 3, IV. 3, V. 3, VII. 3.	20	III. o.

Sorsz.	A tanár neve	T a n t á r g y	Heti óra sz.	Osztályfőnök
10	Marton István - - - -	Német III—VIII.	19	VI. o.
11	Fábián Vilmos - - - -	Latin V. 6. Görögpótló irodalom VIII. 2. Történelem III. 3, IV. 3, V. 3.	17	V. o.
12	Dr. Rochlitz Zoltán - - -	Latin II. 6. Görög VI. 5, VIII. 4. Görögpótló irodalom V. 3.	18	II. o.
13	Holéczy Miklós - - - -	Gp. rajz V—VIII. 8. Rajzoló mértan I—IV. 10. Szépiás I—II. 1—1.	20	
14	Class. phil. helyettes - -	Magyar II. 5. Görög V. 5, VII. 5. Görögpótló irodalom VI. 3.	18	
15	Sz. Benedek Gyula - - - -	Torna I—VIII.	16	

XVIII.

1913—14. évi tankönyvjegyzék.

A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használandó tankönyvek jegyzéke 1913—14. tanévben.

Vallás.

I. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az Ószövetség (ág. ev.)

II. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az új-szövetség (ág. ev.)

III. oszt. Kovácsi Sándor: Keresztyén hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. egyháztörténet (ág. ev.)

IV. oszt. Kovácsi Sándor: Ref. hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)

V. oszt. S. Szabó József: Egyháztörténet a reform.-ig (ref.) — Baticsfalvy—Bereczky: Bibliai ismertetés (ág. ev.)

VI. oszt. Kovácsi Sándor: A ker. egyház története a ref.-tól maig (ref.) — Pálffy József: a ker. egyház története (ág. ev.)

VII. oszt. Szőcs Farkas: Ker. vallás- és erkölcs tudomány (ref.) — Pálffy József: A magyar prot. egyh. története (ág. ev.)

VIII. oszt. Jármay: Magy. prot. egyháztörténet (ref.) — Zsilinszky—Bereczky: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)

Magyar nyelv.

I. oszt. Császár—Váczy: Magy. Olvasó. — Szinnyei J.: Magyar Nyelvtan.

II. oszt. Császár—Váczy: Magyar Olvasó. — Szinnyei J.: Magyar Nyelvtan.

III. oszt. Szinnyei József: Rendszeres magyar nyelvtan. — Császár—Váczy: Magyar Olvasó.

IV. oszt. Négyessy L.: Stilisztika. — Lehr Albert: Arany Toldija.

- V. oszt. Góbi Imre: Rhetorika.
 VI. oszt. Négyessy: Poetika.
 VII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története I. k.
 VIII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II. k.

Latin nyelv.

- I. oszt. Schuster Alfréd: Elemi latin nyelvtan.
 II. oszt. Schuster Alfréd: Elemi latin nyelvtan II. A latin alaktan rövid összefoglalása.
 III. oszt. Roseth: Mondattan, Faedrus meséi. Roseth: Cornelius Nepos.
 IV. oszt. Hitrich Ödön: Julius Caesar, Cserép József: Ovidius Methamorphoseon libri. Roseth: Alaktan és Mondattan, Roseth: Stílus Gyakorlatok I. Rész.
 V. oszt. Cserép József: Szemelvények P. Ovidius műveiből, Zsámboky: Cicero De imperio Cn. Pompei. Latin régiségtan. Hitrich Ödön. Kaposi: Pro Archia.
 VI. oszt. Kalmár: Szemelvények Liviusból, Cserép J.: Szemelvények Vergiliusból, Horváth—Wagner: Római régiségtan.
 VII. oszt. Hitrich. Sallustius: Bell Zug. Cicero: Verres IV., Horváth—Wagner: Régiségtan. Verg. Aeneis.
 VIII. oszt. Wirth Gyula: Szemelvények Quintus Horatius Flaccus műveiből. Gyomlay: Tacciti Annales.

Német nyelv.

- III. oszt. Német tan. I. köt. Schuster Alfréd.
 IV. oszt. Schuster Alfréd. Német nyelvtan I. rész.
 V. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv II. köt.
 VI. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv II. köt.
 VII. oszt. Hirn—Paulay: Német irodalmi olv. könyv VII. oszt. számára.
 VIII. oszt. Hern—Paulay: Német irod. olv. könyv VIII. oszt. számára.

Görög nyelv.

- V. oszt. Dóczi Imre: Görög olvasó és gyakorló. I. — Dóczi Imre: Görög nyelvtan I. r.
 VI. oszt. Dóczi: Görög gyakorló és olvasó II. — Dóczi I.: Görög nyelvtan I. r. Boros Gábor: Szemelvények a görög lantos költészet remekeiből.

VII. oszt. Csengeri: Homeros: Odyssea. — Dr. Geréb József: Szemelvények Herodotos műveiből.

VIII. oszt. Csengeri: Homeros: Ilias. — Simon József: Szemelvények Platon műveiből.

VII. és VIII. osztályokban: Elischer—Fröhlich: Homerosi szótár. Lévy—Vida: Görög-magyar szótár.

Görögpótló irodalom.

V. oszt. Szerellemhegyi: Görög hitélet és régiségtan. — Gyomlay: Homeros Odyssea III. kiadás. Csengeri: Homeros Ilias III. kiadás. Geréb: Szemelvények Herodotos műveiből. Badics: Magyar irodalmi olvasmányok I.

VI. oszt. Badics: A görög lyrai költészet fejlődése s a magyar classicus költészet története. Aischylos: Oresteia. Sophokles: Antigone. Schill S.: A görög irod. tört.

VII. oszt. Szilasi: Thukydides. — Földi: Demosthenes. — Badics: Magyar irod. olvasmányok III. — Schill: A görög irod. története.

VIII. oszt. Schill Salamon: A görög irodalom története. — Alexander Bernát: Szemelvények Platon és Aristotelesből. — Morvai Gerece: A képzőművészet története.

Történelem.

III. oszt. Mangold Lajos: Magyar orsz. tört. III—IV. oszt. számára. Magyar orsz. tört. a mohácsi vészig.

IV. oszt. Mangold: Magyar orsz. tört. a mohácsi véstől máig.

V. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem I. ó-kor.

VI. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem II. középkor.

VII. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem III. új-kor.

VIII. oszt. Andor József: Magyar orsz. okmányozó története.

Földrajz.

- Legújabb kiadások: { I. oszt. Dr. Némethy Károly: Magyarország földrajza.
 II. oszt. Dr. Némethy K.: Európa, Ázsia, Afrika földrajza.
 III. oszt. Dr. Némethy K.: Földrajza.

Mennyiségtan.

- I. oszt. Dr. Lévai Ede: Számítan.
 II. oszt. Dr. Lévai Ede: Számítan.

III. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.

IV. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. —

V. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Walter — D. Kaufmann: Geometria.

VI. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

VII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

VIII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

Fizika.

VII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.

VIII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.

Természetráajz.

I. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetráajz I.

II. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetráajz II.

IV. oszt. Szterényi: Növénytan.

V. oszt. Szterényi: Állattan.

VI. oszt. Reichenhaller: Chemia és mineralogia.

Philosophia.

VIII. oszt. Szitnyai: Lélektan és Logika.

Rajzoló geometria.

I. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria I. r.

II. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria II. r.

III. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria III. r.

IV. oszt. Dr. Gerevich Emil: Rajz. geometria III. r.

TARTALOM.

	Oldal.
Ferenczy István	3
Igazgatói jelentés	11
Kormányzás	18
Beírás, a tanítás eredménye, egészségügy	19
Iskolai ünnepélyek	20
Új alapítványok és adományok	21
Egészségügy	21
Tanulmányi kirándulások	22
A főgimnázium kormányzata:	
Főhatóság	24
Igazgató-Tanács	24
Tanári testület	25
Bevégzett tananyag az 1912—13. tanévben	27
Ifjúsági körök és egyesületek:	
„Tompá-önképzőkör“	30
„Pósa-önképzőkör“	32
„Thököly Imre“-kör	34
Ifjúsági énekkar	34
Ifjúsági zenekar	35
Torna-kör	35
Vívó-kör	36
Ifjúsági olvasó- és sakk-kör	36
Ifjúsági gyámintézet	36
Taneszközök:	
Tanári könyvtár	39
Érem- és régiségtár	43
Ifjúsági könyvtár	43
Ifjúsági kölcsönkönyvtár	44
Természetráajzi muzeum	45
Természettani muzeum	46

	Oldal.
Rajz szertár - - - - -	46
Tornaszertár - - - - -	46
Házi tornaverseny - - - - -	47
Rozsnyói tornaverseny - - - - -	47
Ösztöndíjak és jutalmak:	
Ösztöndíjak - - - - -	49
Könyvjutalomban részesültek - - - - -	52
Tandíjkezdményben részesültek - - - - -	52
Tápdíjkezdményben részesültek - - - - -	53
Érettségi vizsgálatok - - - - -	55
A tanulók névsora és általános osztályzata - - - - -	57
A tanulók statisztikája:	
1. A tanulók számának alakulása - - - - -	72
2. A vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók vallása - - - - -	73
3. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele - - - - -	73
4. Az osztályvizsgálatot tett tanulók magaviselete - - - - -	74
5. A tanulók nyelvismerete és életkora - - - - -	74
6. A vizsgálatot tett tanulók honossága - - - - -	75
7. Betegségi esetek - - - - -	75
Rajzkiállítás - - - - -	76
Tápiintézet - - - - -	77
Figyelmeztetés a jövő 1913—1914. iskolai évre - - - - -	80
Az 1913—1914-ik évi tantárgyfelosztás - - - - -	85
A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használandó tankönyvek jegyzéke az 1913—1914. tanévben - - - - -	87